

Beleids- en Begrotingstoelichting bij de Begrotingsuitvoering 2024

Ingediend door

Melissa Depraetere

*Viceminister-president en Vlaams minister van Wonen, Energie en
Klimaat, Toerisme en Jeugd*

I. INHOUDSTAFEL

I. INHOUDSTAFEL	2
I. INLEIDING DOOR DE MINISTER.....	4
II. SAMENVATTING	5
III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	8
1. Transversale en horizontale doelstellingen	8
1.1. Luchtbeleidsplan 2030.....	8
1.2. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 (VAPA)	8
1.3. Vierde Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO4)	8
2. Overkoepelende strategische doelstellingen	8
IV. BELEIDSVELD ENERGIE.....	9
1. ISE Energie	9
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement energie	9
1.2. Operationele doelstellingen	10
SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen.....	10
SD 2: Transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen.	14
SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie	15
SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie.....	16
SD 6: Een effectief governance kader voor de energietransitie uitbouwen ..	18
SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vormgeven.....	19
SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien	19
1.3. Budgettair kader	21
V. BELEIDSVELD KLIMAAT	39
1. ISE Klimaat.....	39
1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structuurelement Klimaat	39
1.2. Operationele doelstellingen	40
SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit	40
SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030 41	
SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid.....	44
1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar.....	45
VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD.....	60
VII. LIJST MET AFKORTINGEN	63

BIJLAGE I: 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	66
ISE Energie.....	66
ISE Klimaat.....	68
BIJLAGE 2 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'.....	69
BIJLAGE 3 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	69
BIJLAGE 4 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'	69

I. INLEIDING DOOR DE MINISTER

2024 was het laatste jaar van de vorige legislatuur, maar betekende eveneens de start van de nieuwe legislatuur. Deze BBT bij de begrotingsuitvoering blikt terug op de beleidsinitiatieven en begrotingsprestaties 2024 volgens de structuur van de beleidsnota 2019-2024.

Via de Mijn VerbouwPremie en Mijn VerbouwLening werden in 2024 verder toegankelijke, inkomensafhankelijke financiering aangeboden, met een digitaal portaal voor aanvragen. Er werden in 2024 meer dan 150.000 aanvragen voor een Mijn VerbouwPremie ingediend. Daarnaast werden bijna 3.000 Mijn VerbouwLeningen verstrekt. Verder werd de voorbereiding van de Mijn VerbouwBegeleiding afgerond zodat vanaf 2025 een geïntegreerd begeleidingsaanbod bij de energiehuizen van start kon gaan. In de nieuwe legislatuur gaan we verder op dit elan, maar zullen we ook meer het accent leggen op ondersteuning voor de meest kwetsbare doelgroepen en collectieve renovaties voor ondersteuning bij de energietransitie.

Het aandeel hernieuwbare energie nam in 2024 verder toe, waarbij een groei in het geïnstalleerd vermogen zonne-energie werd gerealiseerd van 688 MW. Om de groei van groene warmte te stimuleren, werd in 2024 een nieuwe call georganiseerd voor investeringssteun voor groene warmte, restwarmte en energie-efficiënte stadsverwarming.

Tot slot werd het regelgevend kader m.b.t. de aanleg en het beheer van CO₂-vervoersnetwerken volledig afgerond. Het regelgevend kader zal de opkomende markt voor het transport van koolstofdioxide faciliteren en biedt marktpartijen meer houvast bij het opzetten van projecten rond CCUS (*Carbon Capture, Utilisation and Storage*). Vlaanderen vervult hierin een voorlopersrol in Europa.

De uitdaging waar we voor staan is groot. De komende jaren zal ik daarom een ambitieus energie- en klimaatbeleid voeren. Waarbij we steeds oog hebben voor onze meest kwetsbare gezinnen. Dit via onder meer de Mijn VerbouwPremie, de Mijn VerbouwLening, collectieve renovaties, ... Opdat iedereen meekan in de energietransitie.

Melissa Depraetere

Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd

II. SAMENVATTING

Deze BBT heeft betrekking op de uitgevoerde activiteiten en begrotingsrealisaties van het beleidsdomein Omgeving binnen de bevoegdheden van de beleidsvelden Energie en Klimaat in 2024.

De toelichting wordt verstrekt in dezelfde vorm als de BBT bij de begrotingsopmaak 2024.

De belangrijkste budgettaire realisaties in beleidskredieten 2024 worden hieronder opgelijst.

Energie (480,3 miljoen euro VAK):

- 191,7 miljoen euro Vlaamse Energieleningen
- 58,1 miljoen euro netbeheerdervergoedingen Mijn VerbouwPremie (aangevuld met 153,6 miljoen euro vereffeningskredieten uit eerder vastgelegde Europese Relancemiddelen)
- 68 miljoen euro netbeheerdervergoedingen overige REG-ODV's (aangevuld met 14 miljoen euro vereffeningskredieten uit eerder vastgelegde Europese Relancemiddelen en 3,5 miljoen vereffeningskredieten uit eerder vastgelegde Vlaamse Veerkrachtmiddelen)
- 67 miljoen euro netbeheerdervergoedingen ecologische ODV groenestroomcertificaten (nettokost opkoopprijs na veiling)
- 25 miljoen euro netbeheerdervergoedingen ecologische ODV warmtekrachtcertificaten (opkoop en vernietiging)
- 6,6 miljoen euro netbeheerdervergoedingen minimale levering elektriciteit en aardgas
- 2,3 miljoen euro batterijpremies
- 8,7 miljoen euro call groene warmte
- 2,6 miljoen euro retroactieve investeringspremies
- 2,3 miljoen euro sloop- en heropbouwpremie
- 10,2 miljoen euro ondersteuningsbudget voor de energiehuizen (basistaken, begeleiding MVL, ondersteuning PV en verwarmingsonderhoud)
- 0,8 miljoen euro ondersteuning VME's (BENOVatiemasterplan)
- 1,2 miljoen euro VVSG Netwerk Klimaat
- 0,3 miljoen euro ondersteuning overige externe vzw's
- 24,6 miljoen euro beleidsgerelateerde werkingsuitgaven van het agentschap (ICT, communicatie, beleidsondersteuning, juridische kosten ...)
- 10,9 miljoen euro interne stromen (toelagen aan HFB en VEB en uitdovende dotatie aan voormalige VREG, nu VNR).

Klimaat (267 miljoen VAK):

- 118,273 miljoen euro verdeling middelen voor Vlaams klimaatbeleid uitgevoerd door de entiteiten van de Vlaamse overheid waarvan 81,729 miljoen euro regulier krediet uit de Vlaamse Klimaatprovisie (via twee herverdelingsrondes respectievelijk BVR van 19 juli 2024 en BVR van 29 november 2024 waardoor dit niet in de uitvoeringscijfers van BU2024 is opgenomen) en 36,544 miljoen euro uit het Vlaams Klimaatfonds, waarvan:
 - o 20 miljoen euro in kader van de werking rond renovatiekrediet met rentesubsidies. Ontvangen in het Energiefonds via toelage.
 - o 16,544 miljoen euro Vlaamse bijdragen internationale klimaatfinanciering.
- 148,738 miljoen euro compensatie ICL-uitgaven aangerekend op regulier krediet.

- Verklaring lagere 85 miljoen euro VAK BU 2024:
 - o Herverdelingen (nl. 81,729 miljoen euro herverdeling vanuit de klimaatprovisie) uiten zich niet in uitvoeringcijfers BU 2024;
 - o De uitvoering 2024 ligt eigenlijk 100 miljoen hoger. Dit komt niet tot uiting in de uitvoeringcijfers BU 2024 wegens een foutieve technische correctie op een dossier van het verleden.

Hieronder wordt de totaliteit van de beleidskredieten 2024 (incl. ramingen wat betreft het Energiefonds en Vlaams Klimaatfonds) en de uitvoering ervan weergegeven die in voorliggende BBT aan bod komen. Zowel het beleidsveld Energie als het beleidsveld Klimaat omvat telkens één inhoudelijk structuurelement en één begrotingsprogramma.

Ondergaande overzicht omvat:

- de in BA24 geraamde algemene ontvangsten
- de in BA24 geraamde toegewezen ontvangsten van begrotingsfondsen
- de in BA24 gestemde reguliere uitgavenkredieten
- de in BA24 geraamde uitgavenkredieten van begrotingsfondsen
- de stand van de kredieten (incl. herverdelingen en overdrachten) zoals opgenomen in de jaarrapportering 2024 (BA-JR)
- de stand van de begrotingsuitvoering

Aanvullend moet worden benadrukt dat de cijfers BA-JR 2024 ook de overgedragen saldi binnen de verschillende begrotingsfondsen bevat. De cijfers BA-JR 2024 zijn dus niet geschikt als referentiepunt voor evaluaties over de benutting van de kredieten indien deze betrekking hebben op begrotingsfondsen.

Apparaatskredieten (programma QA) zitten niet vervat in ondergaande totaaloverzicht aan beleidskredieten (programma's QE en QH). Zie 'deel VII Apparaatskredieten'.

TOTAAL – ENERGIE EN KLIMAAT, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	39.713	444.782	0	1.089.894	1.181.621
BA-JR 2024	39.713	444.782	0	1371.425	1.581.740
BU 2024	52.373	454.599	0	565.547	844.618

PROGRAMMA QE – ENERGIE

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	39.713	184.178	0	840.347	843.000

BA-JR 2024	39.713	184.178	0	1.010.686	1.251.992
BU 2024	52.373	192.852	0	480.265	659.607

PROGRAMMA QH – KLIMAAT

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	260.604	0	249.547	338.621
BA-JR 2024	0	260.604	0	360.739	329.748
BU 2024	0	261.747	0	85.282	185.011

III. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Transversale en horizontale doelstellingen

1.1. Luchtbeleidsplan 2030

Vanuit de beleidsvelden energie en klimaat werd een bijdrage gerealiseerd aan het Luchtbeleidsplan wat betreft de acties binnen de huishoudelijke en tertiaire sector. De voortgang staat beschreven onder OD 1.1, OD 1.2 en OD 1.3 van het ISE Energie.

1.2. Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2020-2024 (VAPA)

Vanuit de beleidsvelden energie en klimaat werd een bijdrage geleverd aan het realiseren van het VAPA via de doorgevoerde integratie van de energie- en renovatiepremies tot een eengemaakte Mijn VerbouwPremie die afhankelijk werd gemaakt van het inkomen en de in 2022 hervormde en versterkte sociale openbare dienstverplichtingen. De voortgang staat beschreven onder OD 1.1 en OD 7.1 van het ISE Energie.

1.3. Vierde Strategie Duurzame Ontwikkeling (VSDO4)

Het thema Energie en Klimaat vormt ook een belangrijke transitieprioriteit in de Vierde Strategie Duurzame Ontwikkeling die op 26 november 2021 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Via de implementatie van het VEKP wordt concrete invulling gegeven aan deze transitieprioriteit. Het VEKP werd in de loop van 2023 geactualiseerd (zie OD 6.3 – ISE Energie).

2. Overkoepelende strategische doelstellingen

Niet van toepassing.

IV. BELEIDSVELD ENERGIE

1. ISE Energie

In de BBT BO 2024 werd voor het ISE Energie de labelverdeling van EPC-scores als prestatie-indicator naar voor geschoven, dewelke wordt afgezet tegenover de renovatiedoelstelling uit de langetermijnrenovatiestrategie (LTRS). Deze indicator is representatief voor de doeltreffendheid van het Vlaamse energetische renovatiebeleid. Aan de hand van deze indicator kan worden opgevolgd of de verschillende regelgevende normeringsinitiatieven (bv. renovatieverplichting), financiële instrumenten (Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwLening, renovatiekrediet met rentesubsidie, EPC-labelpremie) en begeleidingsinitiatieven (Mijn VerbouwBegeleiding, energiehuizen...) leiden tot voldoende energetische renovaties tot label A.

In vergelijking met de laatste gegevens opgenomen in de BBT BO 2024 (die een stand van zaken gaven op 1 januari 2022), blijkt dat er op 1 januari 2024 9 % van de Vlaamse woningen (eengezinswoningen en appartementen) een A-label heeft (+1,2 %-punt t.o.v. voorgaande jaar) en 22,1% een label B (+0,8 %-punt). Daartegenover staat dat nog steeds ca. een derde van de woningen een E- of F-label heeft.

Een stand van zaken voor 1 januari 2025 komt beschikbaar in het najaar van 2025.

	A(+)	B	C	D	E	F
2019	3,8	19,4	19,2	16,0	13,1	28,5
2020	4,6	19,8	19,4	15,8	12,8	27,7
2021	5,7	20,2	19,5	15,6	12,3	26,6
2022	6,8	20,6	19,6	15,4	12,0	25,7
2023	7,8	21,3	19,9	15,1	11,4	24,5
2024	9,0	22,1	20,3	14,8	10,7	23,1

Tabel 1 EPC-labelverdeling
(bron: VEKA, o.b.v. cijfers kadaster)

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement energie

Onder dit ISE vallen budgetten en activiteiten die verband houden met het beleidsveld Energie. Volgende acht strategische doelstellingen werden in de BBT BO 2024 gekoppeld aan het ISE energie.

- SD 1: Evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen.
- SD 2: Transitie naar CO₂-arme industrie en ondernemingen ondersteunen.
- SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie.
- SD 4: De transitie naar zero-emissievoertuigen versnellen.
- SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie.
- SD 6: Een effectief governancekader voor de energietransitie uitbouwen.
- SD 7: Een sociaal rechtvaardige transitie vorm geven.
- SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien.

Voor de opvolging van SD 4 wordt verwezen naar de BBT Mobiliteit, aangezien deze bevoegdheid, cf. de beslissing van de Vlaamse Regering van 3 april 2020, bij de minister van Mobiliteit ligt.¹

1.2. Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1: Evolutie naar een energieuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen

OD 1.1: Het Renovatiepact voor de grondige renovatie van woningen versterken

- **Initiatieven voor toegankelijke financiering voor woningrenovatie**

De eengemaakte woningrenovatiepremie, de Mijn VerbouwPremie (MVP), kan sinds 1 oktober 2022 worden aangevraagd via het uniek loket. In 2024 werden 155.941 premie-aanvragen ingediend goed voor 206.805 verschillende investeringen. In de loop van 2024 werden in totaal 133.711 MVP-aanvragen (voor 167.324 investeringen) goedgekeurd². 51% van de aanvragen was afkomstig van eigenaar-bewoners uit de laagste inkomensgroep, aangevuld met een zeer beperkt aantal verhuurders aan een woonmaatschappij (doelgroep 3), 19% van eigenaar-bewoners uit de middelste inkomensgroep en de rest 30 % van de aanvragen kwam van eigenaar-bewoners uit de hoogste inkomensgroep en andere aanvragers (niet-eigenaars, verhuurders en investeerders in niet-residentiële gebouwen (doelgroep 1)). Het aantal goedgekeurde dossiers volgde in 2023 ongeveer dezelfde trend, waarbij relatief iets meer dossiers van doelgroep 3 werden goedgekeurd dan van doelgroep 1.

Er werd in 2024 een premiebedrag van ruim 424,3 miljoen euro toegekend, waarvan meer dan 67% aan de eigenaar-bewoners uit de laagste inkomensgroep, 18% aan eigenaar-bewoners uit de middelste inkomensgroep en 14% aan eigenaar-bewoners uit de hoogste inkomenscategorie en andere aanvragers voor investeringen in residentiële en niet-residentiële gebouwen. Vanuit beleidsveld Energie werd 214,488 miljoen euro vergoed aan de distributienetbeheerders. Van dit bedrag werd 9,6 miljoen euro toegekend aan investeringen in niet-residentiële gebouwen. In december 2024 werden uitzonderlijk veel premie-aanvragen ingediend omwille van de verlaagde premiepercentages voor eigenaar-bewoners van de huidige doelgroepen 2 en 3 (middelste en laagste inkomensgroep). Deze aanvragen worden behandeld en uitbetaald in 2025.

Om een ruimere kwetsbare groep met lagere inkomens aan te zetten tot grondige energetische renovatie werd de EPC-labelpremie vanaf 1 januari 2024 verhoogd voor eigenaar-bewoners uit de inkomensdoelgroep 3 van de Mijn VerbouwPremie en eigenaars (natuurlijke personen of rechtspersonen) die een woning of appartement verhuren via een sociaal verhuurkantoor (SVK). In 2024 werden in totaal 6.762 EPC-labelpremies goedgekeurd en werd een premiebedrag van 25,353 miljoen euro toegekend.

¹ VR 2020 0304 DOC.0294/1

² Detailcijfers over aanvragen, goedkeuringen en uitbetalingen worden per kwartaal gepubliceerd op <https://apps.energiesparen.be/energiekaart/vlaanderen#mijn-verbouwpremie>.

Voor sloop en heropbouw van gebouwen waar de federale btw-korting van 6% niet van toepassing is, kan een Vlaamse sloop- en heropbouwpremie van 10.000 euro worden aangevraagd. Vanaf 2024 werd de sloop- en heropbouwpremie van 10.000 euro uitgebreid naar het volledige Vlaamse grondgebied en werden extra voorwaarden ingevoerd (o.a. niet meer aansluiten op aardgasdistributienet, asbestinventarisatetest, sloopopvolgingsplan...). Het VAK-budget 2024 bedroeg 2,268 miljoen euro.

De Mijn VerbouwLening (MVL), die kan aangevraagd worden vanaf 1 september 2022, en het renovatiekrediet met rentesubsidie, bieden toegankelijke financiering voor woningrenovatie aan een verlaagde rentevoet. De MVL voorziet in een rentekorting van 3 procent op de wettelijke rentevoet, voor aanvragen in 2024 betekende dit dat deze afgesloten worden aan een netto-rentevoet van 2,75 % (vs. 2,25% in 2023). In 2024 werden 3.782 aanvraagdossiers ingediend, voor een totaalbedrag van 126,2 miljoen euro. Daarvan werden er 2.959 goedgekeurd, voor een totaalbedrag van 99,4 miljoen euro.

In februari 2024 ging het Mijn VerbouwLoket van start. Via dit loket kunnen aanvragen voor MVL (en MVP) worden ingediend. Via het platform wordt op basis van automatische controles van authentieke bronnen een advies aan de energiehuizen gegeven over het al dan niet voldoen aan de toekenningsvoorwaarden, waardoor de behandeling per dossier efficiënter kan verlopen. De gemiddelde doorlooptijd (tussen datum van aanvraag en van goedkeuring) kon in Q4-2024 beperkt worden tot gemiddeld 48 kalenderdagen, terwijl dit tijdens het laatste kwartaal van 2023 nog gemiddeld 107,5 kalenderdagen bedroeg.

Tot slot konden OCMW's ook beroep doen op een renteloze kredietlijn via het noodkoopfonds voor het verstrekken van bulletleningen tot 50.000 per woning aan noodkopers.³ In 2024 werden 4 aanvragen goedgekeurd. De voorziene vergoeding voor de ondersteuning en begeleiding van de Noodkooplening werd verhoogd tot 9.000 euro.

▪ **Initiatieven voor begeleiding op maat**

Op basis van een evaluatie van onder andere de Huur- en isolatiepremie (HIP), de opvolgscan type 2 (OS type 2) en de burenpremie, werd in 2023 beslist om deze ontzorgende trajecten als op zichzelf staande maatregelen stop te zetten eind 2024. Deze werden vanaf 1 januari 2025 vervangen door een versterkt, geïntegreerd en in het energiehuis gecentraliseerd begeleidingsaanbod onder de noemer "Mijn VerbouwBegeleiding" (MVB). Hiermee werd de rol en het takenpakket van de energiehuizen verder structureel versterkt. Aanvullend op hun huidige basistaken, zullen zij via de MVB eveneens welbepaalde doelgroepen resultaatgerichte begeleiding kunnen bieden bij de planning en uitvoering van renovaties.

De doelgroepgerichte trajecten voor onderhoud en verduurzaming van verwarming en voor begeleiding bij de plaatsing van zonnepanelen worden structureel toegevoegd aan de basistaken van de energiehuizen tot en met 2029.

³ Noodkopers zijn huishoudens die deels uit noodzaak (door een gebrek aan degelijke en betaalbare private en sociale huurwoningen) een kwalitatief minderwaardige woning aangekocht hebben, zonder de mogelijkheid er financiële middelen in te investeren om de woning op een goed kwaliteitsniveau te brengen, met onder meer hoge energiefacturen tot gevolg. Door gebrek aan voldoende eigen middelen en solvabiliteit vallen deze eigenaars ook systematisch uit de boot bij renovatiepremies of stadsvernieuwingssubsidies.

Voor 2024 werd in totaal een ondersteuningsbudget voor de energiehuizen voorzien van 10,174 miljoen euro.

▪ **Acties voor de renovatie van appartementsgebouwen**

De situatie van mede-eigendom, het onderscheid tussen privatieve delen en gemeenschappelijke delen, de gebouwgrootte en techniciteit (bijvoorbeeld de collectieve installaties) vergen voor de renovatie van appartementsgebouwen een heel andere aanpak dan die voor eengezinswoningen.

In 2023 werd door het VEKA een werking opgezet om de Vereniging van Mede-eigenaars (VME) van gebouwen vanaf 15 wooneenheden die interesse hebben in een diepgaande renovatie te ondersteunen bij de opmaak van een renovatiemasterplan. In 2024 werden 57 dossiers door VME's opgestart.

We blijven deze legislatuur de opmaak van een Renovatiemasterplan financieel ondersteunen en zullen het lopende raamakkoord omvormen tot een structurele premie met het oog op verdere opschaling.

OD 1.2: Langetermijnrenovatiestrategie voor niet-woongebouwen vastleggen

In 2024 liep de ontwikkeling van de Gebouwenpas verder. Via de Gebouwenpas krijgen alle niet-residentiële gebouwen (zoals cultuurcentra, horecazaken, sport-, zorg- en onderwijsinfrastructuur, handel- en kantoorruimten...) toegang tot een uniek digitaal paspoort. De Gebouwenpas centraliseert alle relevante en digitaal beschikbare informatie (o.a. attesten, vergunningen, gebouwgerelateerde informatie...) op één plek. De Gebouwenpas Light werd op 13 januari 2025 officieel gelanceerd.

Ook werd in 2024 een verplichting ingevoerd voor datacenters met een minimaal elektrisch vermogen van 50 kW aan geïnstalleerde informatietechnologie om jaarlijks te rapporteren over een reeks kernprestatie-indicatoren betreffende onder meer hun energiegebruik, elektrisch vermogen, waterverbruik, hernieuwbare energiegebruik, restwarmtegebruik, ICT-capaciteit... Deze verplichting werd ingeschreven in de Vlaamse regelgeving ingevolge artikel 12 van de Energie-efficiëntierichtlijn teneinde meer zicht te krijgen op de energieprestatie van datacenters.

Tot slot werd in 2024 ook een open data verplichting ingevoerd voor openbare besturen. Ingevolge deze verplichting moeten openbare besturen jaarlijks rapporteren in de Terra-databank van het Vlaams Energiebedrijf (VEB) over hun energieverbruiken en gebouwen. In 2024 bereidde het VEKA i.s.m. VEB de nodige ontwikkelingen in de Terra-databank om Terra verder af te stemmen op deze open data verplichting. De verplichting werd ingevoerd in omzetting van artikel 6, paragraaf 5 van de Energie-efficiëntierichtlijn.

OD 1.3: Acties voor de shift naar duurzame gebouwverwarming uitwerken

Om het aandeel fossiele brandstoffen in de gebouwsector zo snel mogelijk naar beneden te krijgen, werd deze legislatuur reeds een stookolieverbod ingevoerd met ingang vanaf 2022 en werden reeds uitfaseringsmijlpalen voor aardgas in nieuwbouw in de regelgeving ingeschreven (zoals de verplichting om vanaf 2023 voor nieuwbouw te voorzien in lagetemperatuursverwarming). Vanaf 2025 geldt er een verbod op nieuwe aardgasaansluitingen in nieuwbouwwoningen (zowel residentieel als niet-residentieel).

- **Energie- en CO₂-besparing bij de Vlaamse overheid**

De Vlaamse Regering keurde op 15 juli 2022 een bijkomende aanscherping van de jaarlijkse primaire energiebesparingsdoelstelling voor gebouwen en technische infrastructuur van de Vlaamse overheid goed, zodat tegen 2030 35% primaire energie wordt bespaard t.o.v. referentiejaar 2015.⁴ Daarnaast werd de CO₂-besparingsdoelstelling 2030 opgetrokken van -40% naar -55% (t.o.v. 2015).

Deze doelstellingen liggen verankerd in het Intern Klimaatplan van de Vlaamse overheid. In 2024 werd het voortgangsrapport van het Intern Klimaatplan over verbruiksjaar 2022 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2022 realiseerde de centrale Vlaamse overheid in haar gebouwen en technische infrastructuur een primaire energiebesparing van 26,8% t.o.v. het referentieverbruik. De CO₂-emissiereductie voor gebouwen, technische infrastructuur en mobiliteit bedroeg in 2022 30,9%. Hiermee loopt de Vlaamse overheid voor op het lineair besparingspad richting 2030 dat in 2022 een primaire energiebesparing van 14,5% en CO₂-emissiereductie van 23,7% vereist.

Over de voortgang voor verbruiksjaar 2024, zal pas in de loop van 2026 kunnen gerapporteerd worden.

- **Energiebesparingsdoelstelling en CO_{2eq}-besparingsdoelstelling bij lokale besturen**

Via ondertekening van het LEKP 2.0, engageren lokale overheden zich om (vanaf 2023) jaarlijks een primaire energiebesparing van 3% te realiseren in hun gebouwen en technische infrastructuur en de CO₂-emissies in 2030 ten opzichte van referentiejaar 2015 met 55% te reduceren, hetgeen overeenstemt met een reductie van 40,33% in 2030 t.o.v. 2019.

Voor de opvolging van deze doelstellingen zette het VEKA aanvankelijk in samenwerking met Fluvius en het Netwerk Klimaat van de VVSG een monitoringssysteem op waarmee lokale overheden kunnen rapporteren over de geboekte voortgang. Binnen dit monitoringssysteem werd gebruik gemaakt van E-lyse, de energieboekhoudingstool die Fluvius aanbood aan lokale besturen. Ingevolge een wijziging van de regelgeving moest E-lyse tegen eind 2024 uit dienst genomen worden. In 2024 konden lokale besturen gebruik maken van een dataservice om hun aanwezige data uit E-lyse te exporteren. In tussentijd werd in overleg getreden met het Vlaams Energiebedrijf (VEB) om Terra voor te bereiden als nieuw systeem waarmee in de toekomst de voortgang van de patrimoniumdoelstellingen uit het LEKP kan opgevolgd worden.

De resultaten van de doelstellingen voor lokale besturen worden publiek zichtbaar gemaakt via het Pactportaal, het monitoringsplatform van het LEKP. In 2024 handelden de meest recent beschikbare resultaten over verbruiksjaar 2022. In 2022 realiseerden de lokale besturen een primaire energiebesparing in hun gebouwen en technische infrastructuur van 12,3% ten opzichte van referentiejaar 2019. De CO₂-emissiereductie in de gebouwen, technische infrastructuur en mobiliteit van lokale besturen bedroeg 18%. Hiermee lopen de lokale besturen voor op het lineair besparingspad richting 2030 dat in 2022 een primaire energiebesparing van 6,1% en CO₂-emissiereductie van 11% vereist.

⁴ VR 2022 1507 DOC.0869/1BIS. Bis-nota aan de Vlaamse Regering betreffende bijsturing intern Klimaatplan Vlaamse Overheid.

OD 1.5: Het EPB-beleidskader vereenvoudigen en gebruiksvriendelijker maken

In Vlaanderen bestaan er twee beleidsinstrumenten die de energieprestatie van woningen berekenen: EPB (nieuwbouw en vergunning plichtige renovaties; sinds 2006) en EPC (bestaande bouw; sinds 2009). Beide instrumenten zijn doorheen de jaren organisch gegroeid en sterk uitgebreid, wat op bepaalde vlakken geleid heeft tot een complexe energieprestatieregelgeving (regelgeving, methodiek en berekening van de energieprestatie en de labels, software, helpdeskvragen, handhaving...). In het najaar 2024 is gestart met het voorbereidend traject om te komen tot een vereenvoudigd beleidsinstrument.

SD 2: Transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen

• Vrijwillige EBO's in periode 2023-2026

De energiebeleidsovereenkomsten voor Vlaamse energie-intensieve ondernemingen (VER-bedrijven en niet VER-bedrijven) werden in 2022 verlengd tot en met 31 december 2026. Het ambitieniveau van de nieuwe energiebeleidsovereenkomsten werd hierbij opgetrokken, de doelgroep van de energiebeleidsovereenkomsten werd verbreed naar alle energie-intensieve ondernemingen en de definitie van rendabele maatregelen werd verstrengd. Verder vond er ook een verbreding plaats naar zowel het thema rond warmtevraag en restwarmteaanbod en naar het klimaatthema.

281 bedrijven zijn intussen toegetreden tot de EBO. O.b.v. de ingediende energieplannen, zullen over de volledige looptijd van deze EBO 1.779 zekere maatregelen genomen worden, goed voor een totale geplande energiebesparing van 13,2 PJ. In 2023 werd via de uitvoering van maatregelen 2,98 PJ bespaard. Over de voortgang 2024 zal in de loop van 2026 gerapporteerd worden aan de Vlaamse Regering.

• Beleid t.a.v. niet energie-intensieve ondernemingen

Om nog meer ondernemingen aan te zetten om energie te besparen werd een versterkt wetgevend kader ingevoerd vanaf 1 januari 2023. Grote ondernemingen met een finaal energieverbruik kleiner dan 0,1 PJ en kmo's met een finaal energiegebruik tussen 0,05 en 0,1 PJ moeten een energieaudit uitvoeren en alle rendabele maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie uitvoeren. Kmo's met een energiegebruik tussen 0,02 en 0,05 PJ moeten een energiebalans opmaken en no-regret maatregelen uitvoeren.

Flankerend aan deze versterkte wetgeving werden ondersteuningsmechanismen voorzien om extra inspanningen te stimuleren. De premie na audit voor energiebesparende investeringen in niet-residentiële gebouwen werd versterkt en geoptimaliseerd. In 2024 werden 5 premies uitbetaald voor een totaal van 240 keuro. Daarnaast konden sectorfederaties intekenen op het aanbod voor het afsluiten van een sectorfederatie-overeenkomst (SFO). Via een SFO worden deze sectorfederaties gesubsidieerd om niet energie-intensieve ondernemingen binnen hun sector te ondersteunen en aan te zetten om niet verplichte energiebesparende investeringen uit te voeren. Met vier sectorfederaties werd een SFO afgesloten. De SFO's gingen van start in 2024 en kennen een doorlooptijd van 4 jaar.

SD 3: Versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie

OD 3.1: Inschakeling productie hernieuwbare energie in marktwerking via optimalisering certificatensysteem

Ten gevolge van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 14 januari 2021 werd het principe van de terugdraaiende teller voor zonnepaneleneigenaars die over een digitale meter beschikken vernietigd. Het verdwijnen van de terugdraaiende teller betekent voor veel gezinnen een financieel verlies. Door de vorige Vlaamse Regering werd een retroactieve investeringspremie uitgewerkt voor zonnepanelen, voor andere decentrale productie-installaties dan fotonvoltaïsche zonnepanelen en warmtepompen. In 2024 werden in totaal 1.990 dossiers goedgekeurd voor een totaalbedrag van 2.554 keuro die werd vergoed aan de eigenaars van zonnepanelen (geplaatst vóór 2021) die overschakelen van een analoge meter naar een digitale meter.

Het gros van de resterende aanvragen zal vermoedelijk pas in 2025 worden ingediend.

OD 3.2 Zonneplan 2025 implementeren

- **PV-verplichting grote elektriciteitsverbruikers**

In 2023 werd een verplichting ingevoerd voor eigenaars, erfpachters, of opstalhouder van een gebouw met een bruto-afname van elektriciteit van meer dan 1 GWh/jaar om ten laatste tegen midden 2025 op minstens een beperkt deel van de totale dakoppervlakte een bepaalde hoeveelheid fotonvoltaïsche zonnepanelen te installeren of een van de andere in de regelgeving toegelaten alternatieven voor deze basisoptie. Ook publieke organisaties met een jaarlijkse bruto-afname van 250 MWh (vanaf 2030: 100 MWh) vallen onder deze verplichting. In 2024 werd overleg gevoerd om te komen tot een flexibelere toepassing van de PV verplichting. Hiervoor werden enkele besluitwijzigingen principieel goedgekeurd door de VR op 14 maart 2025.

- **PV-premie**

Ter vervanging van de regeling van de terugdraaiende teller voor PV-installaties die werden geïnstalleerd na 2020, werd in 2021 een investeringspremie voor PV-installaties met een omvormervermogen van minder dan 10 kVA ingevoerd. Doordat PV-installaties steeds rendabeler worden, is een PV-premie niet meer nodig om de nodige groei in PV te realiseren. De premie werd daarom eind 2023 stopgezet. Het in 2024 nog door de netbeheerders uit te betalen premiebedrag bedroeg 35,248 miljoen euro.

- **Premie PV in combinatie met asbestverwijdering**

Het plaatsen van zonnepanelen op asbestdaken is decretaal via het Materialendecreet verboden. Voor asbestdaken waarop de plaatsing van zonnepanelen beoogd wordt, is het dan ook noodzakelijk het volledig dak van asbestmaterialen te ontdoen. Om investeringen in PV te ondersteunen, wordt sinds 2022 een premie voorzien voor installatie van PV op niet-verwarmde, niet-residentiële gebouwen in combinatie met asbestverwijdering. Er werden in 2024 in totaal 147 premies goedgekeurd voor een totaal budget van 2 miljoen euro.

- **Calls groene stroom**

In 2021 ging een nieuw steunsysteem met projectoproepen voor investeringssteun voor kleine windturbines en middelgrote PV-projecten van start. Zowel in 2021, 2022 als 2023 werden periodieke oproepen georganiseerd. Aangezien de resultaten van de afgelopen calls groene stroom en markontwikkelingen een steeds grotere rendabiliteit van investeringen in groene stroom lieten zien, werd in 2024 beslist om de verplichting om periodieke calls te organiseren aangepast. In 2024 werden geen calls georganiseerd.

OD 3.3 Windplan 2025 implementeren

Het Windplan 2025 is een rollend actieplan. In 2024 werd ingezet op de implementatie van de RepowerEU Richtlijn. Het regelgevingstraject heeft enige vertraging opgelopen. De mapping, zoals wordt voorgeschreven in de Europese Richtlijn, is uitgevoerd. Op basis van deze mapping wordt nu verder de mogelijkheid tot versnellingszones bekeken.

OD 3.4 Warmteplan 2025 implementeren

Het Warmteplan 2025 is een rollend actieplan met maatregelen voor het realiseren van de doelstellingen van het VEKP tegen 2030, nl. 11.574 GWh groene warmte én een groei in het (her)gebruiken van restwarmte, met de levering van 2.400 GWh warmte via warmtenetten.

Als onderdeel van het Warmteplan werd een nieuwe call groene warmte en restwarmte georganiseerd. In totaal werden 11 projecten ingediend, waarvan voorlopig 8 projecten werden goedgekeurd, voor een totaal budget van 4.537 keuro. Ook de premie voor de aansluiting van een bestaand gebouw op een warmtenet liep verder in 2024, hiervoor werden 3 aanvragen goedgekeurd.

SD 5: Slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie

OD 5.1 Vlaams beleidskader flexibiliteit op het distributienet uitwerken

Omdat de meeste hernieuwbare elektriciteitsbronnen en nieuwe elektrische verbruikers worden aangesloten op het elektriciteitsdistributienet, heeft dit ook een grote impact op de ontwikkeling van de lokale elektriciteitsdistributienetten. Om deze ontwikkelingen te kunnen opvangen en deze nieuwe aanbieders en verbruikers van elektriciteit beter te integreren in het net, heeft het elektriciteitssysteem enerzijds meer nood aan netinvesteringen (o.a. kabels in de grond maar ook de digitale meter) en anderzijds meer nood aan flexibiliteit.

Met de omzetting van de Europese vierde elektriciteitsrichtlijn via het EMD-decreet en de EMD-besluiten werd er reeds een Vlaams regelgevend kader voor flexibiliteit gecreëerd. Het Flexibiliteitsplan 2025, dat in oktober 2022 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd, omvat 20 concrete acties om de flexibiliteit op het distributienet te verhogen. In uitvoering van het Flexibiliteitsplan werd in 2024 o.a. een studie rond een indicatorenset slim en flexibel net en het flexibiliteitspotentieel opgestart.

OD 5.2: Uitwerken van een regelgevend en faciliterend kader voor lokale energiegemeenschappen

Op Vlaanderen.be⁵ werd uitgebreid informatie ter beschikking gesteld wat energiedelen is, wat de verschillende vormen zijn en op welke manier men kan starten met energiedelen.

Eind 2024 waren er 2.607 deelnemers die energie verkopen via persoon-aan-persoonverkoop, 6.532 deelnemers die energie delen met zichzelf en 659 deelnemers die energie delen binnen een gebouw. 526 deelnemers delen energie in een energiegemeenschap

OD 5.3: We moderniseren en versterken onze elektriciteitsnetten

Het VEKA werkte samen met de Vlaamse Nutsregulator en Fluvius aan een update van de in 2022 gepubliceerde studie die in kaart bracht hoe een toekomstbestendig elektriciteitsdistributienet verder kan uitgebouwd worden.⁶

OD 5.4. We zetten de uitrol van digitale meters verder en faciliteren het slimme gebruik van de data van de digitale meter

Eind maart 2025 waren er 2.692.559 digitale meters voor elektriciteit en 1.813.131 digitale aardgasmeters geïnstalleerd. Dit komt overeen met 69 % van de toegangspunten die beschikken over een kleinverbruiksmeterinrichting.

Van de Vlamingen die reeds over een digitale meter beschikken, waren er eind maart 2025 139.699 elektriciteitscontracten met maandfacturatie (5,7%) en 70.119 gascontracten met maandfacturatie (4,5%). Van 87.131 digitale meters worden de kwartierwaarden uitgelezen zodat deze ook in marktprocessen gebruikt kunnen worden. Dit is noodzakelijk voor bijvoorbeeld een dynamisch prijscontract of om aan energiedelen te doen.

OD 5.5 We stimuleren het zelfverbruik van elektriciteit bij prosumenten

Na het wegvallen van de terugdraaiende teller werd zelfverbruik een belangrijkere factor in de rendabiliteit van een PV-installatie. Hoe meer zelfverbruik er op piekmomenten is, hoe minder zonnestroom in het net geïnjecteerd hoeft te worden en hoe meer het distributienet ontlast kan worden. Dit draagt bij aan een stabiele spanningshuishouding waardoor uitvallende omvormers vermeden kunnen worden. De bestaande compensatie voor uitvallende omvormers werd in 2024 uitgebreid zodat omvormers die gebruik maken van een droop-regeling ook recht hebben op een compensatie.

OD 5.6 We voorzien een kader voor energieopslag voor installaties aangesloten op het distributienet

Gelet op de gerealiseerde marktintroductie voor de thuisbatterij, het feit dat een thuisbatterij niet in alle omstandigheden en voor elk gezin een zinvolle investering is, de oproepen van experts om deze subsidie af te schaffen en de interessante

⁵ <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/groene-energie/energiedelen-iets-voor-u>

⁶ VNR, februari 2024, "Studie over de capaciteit van het laagspanningsdistributienet in Vlaanderen", [link](#).

alternatieve optie die de investering in een warmtepompboiler biedt om elektriciteitsoverschotten aan te wenden, werd de thuisbatterijpremie stopgezet voor keuringen vanaf 1 april 2023 door de vorige Vlaamse Regering. Er werd nog 2,34 miljoen uitbetaald voor resterende premiedossiers.

OD 5.7. We zetten in op een performant en efficiënter netbeheer

Als parlementair initiatief werd via decreet van 19 april 2024 de VREG hervormd tot een Vlaamse Nutsregulator (VNR) die verantwoordelijk wordt voor de regulering van de netgebonden infrastructuur voor fluïda in de ruime zin van het woord (elektriciteits- en aardgasdistributie, warmte, riolering, drinkwater, waterstof en CO₂) vanaf 1 januari 2025. Via decreet van 20 december 2024, dat een parlementair initiatief betrof, werd de overdracht van de bevoegdheid over water van de Waterregulator aan de VNR uiteindelijk wel met één jaar uitgesteld.

Parallel met het voormelde parlementair initiatief hechtte de Vlaamse Regering op 9 februari 2024 haar definitieve goedkeuring aan een ontwerpdecreet dat in het kader van een kerntakendebat rond de regulator voorziet in een geleidelijke overdracht van enkele niet-regulatorische taken naar het VEKA. Het ontwerpdecreet werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 24 april 2024. Inwerkingtreding was voorzien voor 26 april 2024, maar volgens de memorie moesten eerst een aantal randvoorwaarden vervuld zijn. De inwerkingtreding werd aan de Vlaamse Regering gedelegeerd die wegens niet vervulling van die randvoorwaarden nog geen gebruik maakte van deze delegatie.

SD 6: Een effectief governance kader voor de energietransitie uitbouwen

OD 6.1: Kennisuitwisseling en ondersteuning van lokale besturen

De Vlaamse Regering keurde in 2020 de toekenning goed van een subsidie van 4 miljoen euro (gespreid over 4 jaar) aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) voor de oprichting en het beheer van een expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid (Netwerk Klimaat). Dit Netwerk Klimaat faciliteert de dialoog en de kennisuitwisseling tussen de lokale overheden en de Vlaamse overheid en biedt de lokale overheden professionele ondersteuning bij de verdere ontwikkeling en implementatie van lokaal energie- en klimaatbeleid. Na gunstige evaluatie besliste de Vlaamse Regering op 13 december 2024 om de subsidie met 2 jaar te verlengen. Deze subsidie wordt via het Energiefonds gefinancierd.

OD 6.2 Samenwerking met andere beleidsniveaus versterken

De toelichting m.b.t. samenwerking op Europees en internationaal niveau is opgenomen onder OD 1.1 van Beleidsveld Klimaat – ISE Klimaat (zie infra).

In 2024 kon geen akkoord bereikt worden over de resterende elementen van de intra-Belgische verdeling van de Belgische energie- en klimaatdoelstellingen in de periode 2021-2030. In 2025 neemt het Waalse Gewest, als voorzitter van de Nationale Klimaatcommissie, de trekkersrol voor deze onderhandelingen op zich. Het Waalse voorzitterschap heeft aangegeven dat de onderhandelingen opnieuw zullen opstarten na de vorming van de Brusselse regering.

OD 6.3: Een goede opvolging, beleidsonderbouwing en beleidsbijsturing verzekeren voor het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030

De ontwerp actualisatie van het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 werd op 12 mei 2023 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De vorige Vlaamse Regering besliste via mededeling van 29 maart 2024 om de actualisatie over te laten aan de volgende Vlaamse Regering. Het VEKA kreeg in 2024 de opdracht om de prognoses uit het ontwerpplan te actualiseren. Dit rapport werd afgerond in februari 2025 en op de VEKA-website gepubliceerd.⁷

SD 7: Een sociaal rechtvaardige energietransitie vormgeven

OD 7.1 Het sociaal energiebeleid versterken met passende maatregelen

In 2024 liep de uitvoering van het Energiearmoedeplan 2025 verder.

Er werd ook beslist om de periode waarin het verboden is de toevoer van elektriciteit en aardgas af te sluiten structureel met een maand te verlengen, waardoor ze voortaan loopt van 1 december tot 1 april. Een afsluitingsverbod is belangrijk om het recht op een onderbroken toegang tot energie te garanderen, en beschermt afnemers tegen mensonwaardige toestanden tijdens de winterperiode.

In 2024 werd gestart met de voorbereiding van opmaak van een Sociaal Klimaatplan, dat in de loop van 2025 zal worden ingediend bij de Europese Commissie.

OD 7.2: Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen

Voor de berekening van het toegelaten inkomen van de distributienetbeheerders⁸ voor 2024, verrekende de VREG zowel een volledige vergoeding van de door de distributienetbeheerders gebudgetteerde kosten voor REG-premies die ook eerder vanuit de begroting vergoed werden, als een compensatie van 67 miljoen euro van de nettokosten⁹ voor de opkoop van groenestroomcertificaten (GSC).

Daarnaast werden de netbeheerders gecompenseerd voor de opkoop en vernietiging van warmte-krachtcertificaten ter waarde van 25 miljoen euro. Hierdoor moet deze kost op termijn niet meer via de elektriciteitsleveranciers of via het elektriciteitsdistributienettarief worden doorgerekend.

SD 8: Een faciliterend kader voor de energietransitie voorzien

OD 8.1 De communicatie over de transitie verder uitbouwen en versterken

De focus op communicatie in 2024 lag o.a. op het verduurzamen van verwarming, in hoofdzaak voor woningen en appartementen. Het VEKA bood ondersteunende tools en instrumenten om de keuze voor een warmtepomp eenvoudiger te maken, o.a. met de lancering van de tool 'is uw woning warmtepompklaar'.

⁷ VEKA, Evaluatienota VEKP – actualisering 2030-prognoses Vlaamse ESR-sectoren, [link](#).

⁸ Dit toegelaten inkomen vormt de basis van de definitieve distributienettarieven.

⁹ Dit betreft het verschil tussen de minimale steunplicht vs. de marktwaaarde van een GSC.

Verder werden ook de Mijn VerbouwPremie voor de verbetering van energieprestaties en de woningkwaliteit van bestaande woningen, en de Mijn VerbouwBegeleiding die als nieuw instrument in de markt werd gezet om specifieke doelgroepen actiever te begeleiden en ontzorgen bij de renovatie van hun woning gepromoot.

OD 8.2 Een gunstig regelgevend kader voor de transitie scheppen

Er werd in 2024 geen aanvragen voor regelluwe zones ingediend.

1.3. Budgettair kader

ENERGIE, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uit-gaven WT, LO, PR	410.028	571.662	277.665	412.681	804.040	453.038
Toe-lagen IS	10.746	19.449	10.879	10.746	22.149	13.579
Overige LE, PA, andere	419.573	419.573	191.720	419.573	425.803	192.990
Totaal	840.347	1.010.686	480.265	843.000	1.251.992	659.607

Inhoudelijke toelichting:

Detailoverzicht van de begrotingsuitvoering op het beleidskrediet van 2024:

(Meuro)	VAK	VEK
Vlaamse Energieleningen	191,7	193,0
Netbeheerdervergoedingen Mijn VerbouwPremie	58,1	216,1
Netbeheerdervergoedingen overige REG-ODV's	68,0	85,5
Netbeheerdervergoedingen ecologische ODV groenestroomcertificaten (nettokost opkoopprijs na veiling)	67,0	67,0
Netbeheerdervergoedingen ecologische ODV warmte-krachtcertificaten (opkoop en vernietiging)	25,0	25,0
Netbeheerdervergoedingen minimale levering elektriciteit en aardgas	6,6	6,6
Batterijpremies	2,3	2,3
Call groene warmte	8,7	6,3
Retroactieve investeringspremies	2,6	2,6
Sloop- en heropbouwpremie	2,3	1,9
Ondersteuningsbudget voor de energiehuisen (basistaken, begeleiding MVL, ondersteuning PV en verwarmingsonderhoud)	10,2	10,3
Ondersteuning VME's (BENOVatiemasterplan)	0,8	0,8

VVSG expertisenetwerk lokaal energie- en klimaatbeleid	1,2	1,0
Ondersteuning overige externe vzw's	0,3	0,3
Beleidsgerelateerde werkingsuitgaven van het agentschap (ICT, communicatie, beleidsondersteuning, juridische kosten ...)	24,6	27,3
Interne stromen (toelagen aan HFB en VEB en uitdovende dotatie aan voormalige VREG, nu VNR)	10,9	13,6
	480,3	659,6

In 2024 werd 162.132 keuro VEK herverdeeld uit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht naar het beleidsveld Energie ter verdere vereffening van de relanceprojecten die eerder zijn vastgelegd geweest in 2021-2022.

Niet aangewende kredieten van het Energiefonds zijn overgedragen naar 2025.

Voor de ontvangsten wordt in principe enkel een overzicht van de ontvangsten per ISE opgenomen bij de BBT Financiën en Begroting.

Voor de volledigheid, hieronder toch de details over de ontvangsten van het beleidsveld Energie in 2024 voor een totaal van 245.255 keuro aangerekende vorderingen.

Algemene ontvangsten 52.373 keuro (vorderingen):

- 47.645 keuro terugbetaald kapitaal energieleningen.
- 4.727 keuro terugvorderingen

Toegewezen ontvangsten Energiefonds 192.852 keuro (vorderingen):

- 152.823 keuro energieheffing elektriciteit
- 20.000 keuro toelagen Vlaams Klimaatfonds
- 13.251 keuro handhaving:
 - 3.383 keuro correcties vorige jaren
 - 8.016 keuro handhaving gebouwen door VEKA
 - 1.852 keuro handhaving energiemarkt door voormalige VREG
- 6.577 keuro supercapregeling ondernemingen
- 177 keuro varia

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangsten

QE0-9QEBAKA-OW – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst in kader van duurzame energiesystemen alsook van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstellingencode KA.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	4.274	0	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2024 werd 4.174 keuro ontvangen wegens de verkoop van het Vlaamse Gewest aan de Federale Staat van een deel hernieuwbare-energiestatistieken:

- In het samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, betreffende bepaalde bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030 en de verdeling van de federale opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor de jaren 2015 tot en met 2020, verplichten de Gewesten en de Federale Staat zich om vanaf 2021 een minimale bijdrage te leveren aan het behoud van het Belgische referentieaandeel hernieuwbare energie van 13%.
- Het Vlaamse Gewest voldeed voor de jaren 2021 en 2022 aan de verplichtingen uit het samenwerkingsakkoord en behaalde een overschot. De Federale Staat voldeed voor 2021 en 2022 nog niet aan de verplichtingen die in het samenwerkingsakkoord waren vastgelegd. Deze situatie werd opgelost via het mechanisme van een intra-Belgische statistische overdracht van het samenwerkingsakkoord. Door middel van een overeenkomst werd voor 2021 een statistische overdracht geregeld, evenals een overdracht voor 2022, van het Vlaamse Gewest naar de Federale Staat. Na deze overdrachten blijft het Vlaamse Gewest voldoen aan haar verplichtingen onder het samenwerkingsakkoord. De Federale Staat vult haar tekort op deze manier gedeeltelijk aan. Het resterende tekort is gedekt via een statistische overdracht met het Waalse Gewest. De opbrengsten voor Vlaanderen uit deze statistische overdracht werden toegevoegd aan de algemene middelen.

Ten slotte werden er op deze post nog voor 100 keuro diverse kleinere ontvangsten gerealiseerd.

QE0-9QEBAKB-OP – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

ESR-neutrale algemene ontvangst van terugbetaald kapitaal uit leningen die eerder zijn toegekend via QE0-1QEE2KB-PA van de uitgavenbegroting.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	38.863	0	0

BA-JR 2024	38.863	0	0
BU 2024	47.645	0	0

Inhoudelijke toelichting:

De gerealiseerde terugbetalingen aan kapitaal in het kader van de Vlaamse energieleningen lagen 8.782 keuro hoger dan geraamd was door PMVZ (technisch beheerder leningen). Dit kan wellicht worden toegeschreven aan een verbeterde werking van het MVL-loket waardoor MVP-premies bewuster worden ingezet als vervroegde kapitaalaflossing. Dit leidt ertoe dat er effectief meer leningen worden afgelost.

QE0-9QEBAKB-OW – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Algemene ontvangst van energiegerelateerde EU-cofinanciering alsook van eventueel terug te vorderen subsidies die eerder toegekend zijn via de uitgaven onder dezelfde doelstellingencode KB.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	850	0	0
BA-JR 2024	850	0	0
BU 2024	453	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Algemene ontvangsten van energiegerelateerde EU-cofinanciering voor projecten zoals BE-REEL!, FOSTER en Demo-BLOG, waren eerder beperkt.

QE0-9QEBTKE-OI – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds die als interne stromen worden ontvangen. Deze zijn afkomstig van entiteiten binnen de consolidatiekring Vlaamse overheid, hier in het bijzonder deze uit het Vlaams Klimaatfonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	20.000	0
BA-JR 2024	0	20.000	0
BU 2024	0	20.000	0

Inhoudelijke toelichting:

In 2024 werd er vanuit ISE Klimaat een cofinanciering toegekend van 20.000 keuro in kader van rentesubsidies van het renovatiekrediet (cofinanciering rentesubsidies evenals enkele ondersteunende werkingskosten en lonen). Hier technisch verwerkt als interne stroom (ontvangst Energiefonds) vanuit het VKF (QE0-1QHE4KI-IS). Deze ontvangstenpost spijzigt naar volgende uitgavenposten van het Energiefonds:

- QE0-1QEB4KE-WT (impulsprojecten energiebeleid);
- QE0-1QEB4KE-LO (lonen).

QE0-9QEBTKE-OW – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Toegewezen ontvangsten van het Energiefonds. Het betreft hier het onderdeel dat ESR-aanrekenbaar is en geen interne stromen betreft. Het Energiefonds (Energiedecreet van 8 mei 2009) is een begrotingsfonds met eigen ontvangsten in de zin van artikel 15 van de VCO. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds zijn mogelijk op basis van de ontvangsten die dergelijk fonds realiseert. Voor begrotingsfondsen worden in begrotingsdecreten enkel ramingen opgenomen voor zowel hun ontvangsten als hun uitgaven. Het Energiefonds wordt hoofdzakelijk gefinancierd door de energieheffing op elektriciteit die op dit artikel wordt ontvangen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	164.178	0
BA-JR 2024	0	164.178	0
BU 2024	0	172.828	0

Inhoudelijke toelichting:

De ontvangsten (vorderingen) lagen 8.650 keuro hoger dan geraamd in BA 2024 als volgt:

- 152.823 keuro energieheffing elektriciteit (-2.508 keuro).
- 13.251 keuro handhaving (+9.801 keuro):
 - o +3.383 keuro (t.o.v. nihil BA 2024) correcties vorige jaren
 - o 8.016 keuro handhaving gebouwen door VEKA (+4.816 keuro t.o.v. 3.200 keuro BA 2024)
 - o +1.852 keuro (t.o.v. nihil BA 2024) handhaving energiemarkt door voormalige VREG, heden VNR
- 6.577 keuro supercapregeling ondernemingen (+1.577 keuro).
- 177 keuro varia (-220 keuro)

QE0-9QEBTKK-OP – NOODKOOPFONDS (ENERGIEFONDS)**Korte inhoud begrotingsartikel:**

Ontvangst terugbetaald kapitaal uit noodkooptelingen die eerder zijn toegekend geweest via QE0-1QEE4KK-PA (Energiefonds). Toekenning intussen overgenomen door QE0-1QEE2KB-PA (reguliere kredieten).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	0	0
BA-JR 2024	0	0	0
BU 2024	0	24	0

Inhoudelijke toelichting:

Terugbetaling op dossiers eertijds vastgelegd op het Energiefonds vooraleer de toekenning ervan werd overgenomen door de reguliere kredieten.

Uitgaven

QB0-1QEB2KA-WT – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vlaamse bijdragen aan verdragen en samenwerkingsakkoorden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	81	0	0	81	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro memorie. In 2024 nam het VEKA de Vlaamse coördinatie over van DOMG voor het opvolgen van de werkzaamheden van het IEA en daarbij horende werkprogramma's. De middelen die daarvoor op deze post van DOMG voorzien waren, zijn overgedragen naar de gelijkaardige post van het VEKA (QE0-1QEB2KA-WT). In 2024 gebeurde dit via eenmalige herverdeling (BA-JR nihil) waarna deze overdracht recurrent werd ingeschreven via BO 2025.

QB0-1QEB2KT-IS – VLAAMS ENERGIEBEDRIJF (VEB)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel kan het VEB eventueel aanvullende middelen uit provisieverdelingen ontvangen. Doelstelling is om binnen de Vlaamse overheid de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark te versterken (SD1) en de milieuvriendelijke energieproductie te versnellen (SD3).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	133	133	0	2.833	2.833

Inhoudelijke toelichting:

Zoals in de voorgaande jaren werd in 2024 via herverdeling 133 keuro VAK/VEK toegekend aan het VEB in het kader van de exploitatie van Terra binnen Vlaanderen Radicaal Digitaal. Deze exploitatietoelage zit vervat in de budgetuitvoering, zowel in VAK als VEK.

Daarnaast werd het VEK nog aangevuld met 2.700 keuro VEK - als tweede pro rata gedeelte - herverdeeld uit de klimaatprovisie (4 miljoen euro toegekend in 2022 aanvullend op relance) voor energetische renovaties in de publieke sector. Dit VEK zit vervat in de begrotingsuitvoering.

QE0-1QE02KA-WT – UITBOUWEN VAN MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE, SLIMME NETWERKINFRASTRUCTUUR, EFFICIENT NETBEHEER EN FLEXIBEL GEBRUIK EN PRODUCTIE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgaven voor premies, werkingssubsidies en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning om de milieuvriendelijke energieproductie te versnellen (SD 3), het uitrollen van slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik en productie (SD 5) en het voorzien van een faciliterend kader voor de energietransitie (SD 8). Op dit artikel worden volgende uitgaven gebudgetteerd:

- Retroactieve investeringspremies (RAI) gefinancierd uit de reguliere kredieten.
- Energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning over slimme netwerkinfrastructuur, efficiënt netbeheer en flexibel gebruik (ondersteuning omzetting elektriciteitsrichtlijn, digitale meters, energiegemeenschappen ...).
- Werkingssubsidies aan organisaties ter ondersteuning van het beleid hernieuwbare energie
- Bijdragen aan een aantal (internationale) verdragen en samenwerkingsakkoorden.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	12.539	9.965	5.443	19.450	15.130	5.713

Inhoudelijke toelichting:

De herverdelingen in 2024 waren als volgt:

keuro		VAK	VEK	
-------	--	-----	-----	--

Vanuit	QE0-1QHB2IB-PR	-	504	Warmtenet Antwerpen-Noord
	QB0-1QEB2KA-WT	81	81	(Internationale) verdragen en samenwerkingsakkoorden
Naar	QE0-1QAB2ZZ-WT	-	-550	Aanvulling VEK-tekort
	QB0-1QEB2KB-WT	-2.655	-4.355	Energiescans REG-ODV en aanvulling VEK-tekort
Totaal		-2.574	-4.320	

Minderuitgaven t.o.v. BA 2024 van 7.096 keuro betreffen vooral de voorziene premies voor thuisbatterijen (-7.656 keuro) en meeruitgaven van 485 keuro voor retroactieve investeringspremie.

QE0-1QEB2KB-PA – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Op dit artikel worden Vlaamse energieleningen aangerekend op de reguliere kredieten in het kader van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD 1) en om een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm te geven (SD 7). Dit betreft Mijn Verbouwleningen (MVL) en Noodkoopleningen verstrekt via de OCMW's.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	419.573	419.573	191.720	419.573	419.573	192.281

Inhoudelijke toelichting:

Het grote verschil tussen BA 2024 en uitvoering 2024 heeft twee oorzaken:

- De VAK-begrotingsraming voor MVL hield rekening met de toegekende leningen, in uitvoering werden enkel de opgenomen leningen in VAK en VEK geregistreerd.
- De opname van MVL kende in 2024 een serieuze teruggang omwille van de door de leningnemer als zeer hoog ervaren netto-rentebelasting van 2,75% (zie hiervoor ook OD 1.1: Het Renovatiepact voor de grondige renovatie van woningen versterken).

QE0-1QEB2KB-WT – TRANSITIE NAAR EEN ENERGIEZUINIG EN KLIMAATNEUTRAAL GEBOUWENPARK ONDERSTEUNEN EN EEN SOCIAAL RECHTVAARDIGE ENERGIETRANSITIE VORMGEVEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de energiehuizen en werkingskosten voor energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning in het kader van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD 1) en om een sociaal rechtvaardige energietransitie vorm te geven (SD 7). Op dit artikel zijn volgende uitgaven gebudgetteerd:

- Vergoedingen energiehuizen (onderdeel reguliere middelen).
- Sloop en heropbouwpremie
- Energiebeleidsvoorbereiding en -ondersteuning evenals een aantal andere
- Werkingsuitgaven (zoals ICT voor EPB, EPC, Woningpas ...) van het energiebeleid.
- Werking Europees gesubsidieerde projecten.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	19.171	21.963	18.085	19.428	23.920	18.199

Inhoudelijke toelichting:

De herverdelingen in 2024 waren als volgt:

keuro		VAK	VEK	
Vanuit	QE0-1QEB2KA-WT	2.655	4.355	Energiescans REG-ODV en aanvulling VEK-tekort
	SC0-1SJA2ND-WT	137	137	Vlaanderen Radicaal Digitaal (Woningpas)
Totaal		2.792	4.492	

In 2024 waren er op deze post enkele minderuitgaven (sloop- en heropbouw -2.689 keuro en energiehuizen -3.721 keuro) en enkele meeruitgaven (energiescans REG-ODV +5.125 keuro) die elkaar grotendeels opheffen. Benutting tegenover BA 2024 ligt hoog.

QE0-1QEB2KL-PR – OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Provisie ter invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energiestatistieken in het buitenland. Werkt flankerend aan de doelstelling voor een versnelde uitbouw van milieuvriendelijke energieproductie (SD 3).

Voor de jaren na 2020 voorziet de Europese regelgeving dat het minimumaandeel energie uit hernieuwbare bronnen in het bruto eindverbruik, dat overeenstemt met het verplichte nationale streefcijfer voor 2020, in stand moet worden gehouden. België moet dus ook na 2020 blijven voldoen aan het minimumaandeel van 13%.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024

Uitgaven	0	43.916	0	0	0	0
-----------------	---	--------	---	---	---	---

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK-budget werd uitsluitend aangevuld via begrotingsruiter tot een totaal beschikbaar VAK van 43.916 keuro. In 2024 was er geen noodzaak om hernieuwbare energiestatistieken aan te kopen voor het doelstellingenjaar 2023. Zie ook OD's 3.1 t.e.m. 3.4.

QE0-1QEB2KL-WT – OPTIMALE INVULLING EUROPESE HERNIEUWBARE ENERGIEDOELSTELLINGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel wordt doorheen het begrotingsjaar gefinancierd uit de VEKA-provisie QE0-1QEE2KL-PR ter optimale invulling van de Vlaamse verplichtingen inzake hernieuwbare energie via de aankoop van hernieuwbare energie in het buitenland.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro memorie. Zie verantwoording bij provisie QE0-1QEE2KL-PR.

QE0-1QEB2KN-WT – BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de netbeheerders voor gedane uitgaven in het kader van openbaredienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Doelstellingen zijn het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD 1) en het vorm geven aan een sociaal rechtvaardige energietransitie (SD 7). Het betreft hier enkel de aanrekening via de reguliere kredieten, dus zonder de aanrekeningen op het Energiefonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	148.424	160.162	141.679	158.424	158.424	141.679

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK-budget werd aangevuld via begrotingsruiter (+11.738 keuro). Deze begrotingsruiter heeft betrekking op netbeheerdervergoedingen van premies voor

asbestverwijdering (factuurdatum vanaf 2023) . 10.000 keuro van deze ruiter werd in VAK (en VEK) ingezet in 2024, de overdracht van 1.738 keuro VAK-ruiter is voorzien in 2025.

Bij de vergelijking met BA2024 moet de VAK-ruiter voor asbestverwijderingspremies in het achterhoofd worden gehouden: de minderuitgaven van 6.745 keuro in totaal resulteren uit minderuitgaven van 16.745 keuro voor PV-premies en het gebruik van 10.000 keuro uit de ruiter voor premies voor asbestverwijdering.

QE0-1QEB4KE-IS – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Financiering energiebeheer van gebouwen die beheerd worden door Agentschap Facilitair bedrijf. Het Facilitair Bedrijf (HFB) draagt binnen de Vlaamse overheid bij aan de doelstelling om de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark te versterken (SD 1).

Middelen afkomstig uit een deel van de ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW van het Energiefonds.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	2.176	2.176	2.176	2.176	2.176	2.176

Inhoudelijke toelichting:

Gelet op de toegenomen financiële noden voor het energiebeheer van de gebouwen van de Vlaamse overheid, heeft de vorige Vlaamse Regering beslist dat het Energiefonds hierin tegemoet komt. Hiertoe mocht het HFB een deel van dergelijke uitgaven (als interne stroom) doorfactureren aan het Energiefonds in de loop van 2022-2024. Voor 2024 (laatste jaar) betrof dit een tegemoetkoming van 2.176 keuro. Zie verder bij OD 1.4.

QE0-1QEB4KE-LO – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

VEKA-lonen gefinancierd via het Energiefonds.

Middelen afkomstig uit een deel van de ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW van het Energiefonds en artikel QE0-9QEETKE-OI (interne stroom Vlaams Klimaatfonds).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	190	454	199	190	454	199

Inhoudelijke toelichting:

De lonen via het Energiefonds werden ingezet voor personeel werkend op het renovatiekrediet met rentesubsidies.

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (255 keuro VAK en VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KE-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Impulsprojecten met uitgaven inzake werking en toelagen via het Energiefonds ter ondersteuning van verschillende doelstellingen van het energiebeleid, in het bijzonder het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD1), transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen (SD2), de milieuvriendelijke energieproductie versnellen (SD3) en een sociaal rechtvaardige transitie vorm geven (SD7).

Middelen afkomstig uit een deel van de ontvangsten op ontvangstenartikel QE0-9QEETKE-OW (Energiefonds) alsook op ontvangstenartikel QE0-9QEETKE-OI (interne stromen Vlaams Klimaatfonds).

Het VEK wordt tevens aangevuld met herverdelingen uit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht CB0-1CBG2AH-PR.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	95.938	190.648	36.819	75.758	266.210	39.500

Inhoudelijke toelichting:

In de loop van 2024 werd naar dit artikel 3.464 keuro VEK herverdeeld vanuit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht (CB0-1CBG2AH-PR) voor twee reeds eerder vastgelegde relanceprojecten, meer bepaald de call groene warmte (3.064 keuro VEK) en de sloop- en heropbouwpremie (400 keuro VEK).

Los van enkele beperkte meeruitgaven, is het grote verschil tussen BA 2024 en uitvoering 2024 (-62.119 VAK) vooral toe te wijzen aan mindere uitgaven voor rentesubsidies (-22.777 keuro), call groene warmte (-12.335 keuro), energiehuizen (-11.020 keuro), call groene stroom (-9.000 keuro), thuisbatterijen (-5.000 keuro), vergoedingen voor noodkopeningen (-1.197 keuro) en aansluitpremie warmtenetten (-997 keuro).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (153.829 keuro VAK en 226.710 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KG-WT – BETAALBAARHEID VAN ENERGIE BEWAKEN VOOR ALLE DOELGROEPEN (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vergoedingen aan de netbeheerders voor hun uitgaven in het kader van hun openbaredienstverplichtingen waardoor uitgaven niet moeten worden doorgerekend in het nettatarief. Doelstellingen zijn het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD 1) en het vorm geven aan een sociaal rechtvaardige energietransitie (SD 7).

Het betreft hier enkel aanrekeningen via het Energiefonds, dus zonder aanrekeningen van netbeheerdersvergoedingen op de reguliere kredieten. Daarnaast zijn er in 2024 ook nog netbeheerdersvergoedingen aangerekend op andere posten van het Energiefonds, nl. QE0-1QEE4KE-WT en QE0-1QEE4KJ-WT.

Middelen afkomstig uit ontvangsten op artikel QE0-9QEETKE-OW van het Energiefonds.

Het VEK wordt tevens aangevuld met herverdelingen uit de centrale relanceprovisie Vlaamse Veerkracht CB0-1CBG2AH-PR.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	132.134	141.593	72.519	132.134	317.762	243.483

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK budget werd in BA 2024 sterk opgetrokken t.o.v. begrotingsopmaak om de vermoedde aanvraagpiek voor de MVP op te vangen. Verhoogde premies voor de meerderheid van rechthebbenden zouden wegvallen vanaf 1 januari 2025, waardoor bij opmaak BA 2024 de premies nog eens met 50 miljoen euro werden opgetrokken. Vooral in de laatste maanden van 2024 en dan met name in december, werden omwille van de aangekondigde daling van de premiehoogten voor de overgrote meerderheid van rechthebbenden, inderdaad ongezien veel nieuwe dossiers ingediend. Hierdoor viel de uitbetaling van de premies door de netbeheerders aan de eindbegunstigden pas in de eerste maanden van 2025. Principieel financieren de netbeheerders deze openbare dienstverplichtingen via de nettarieven, VEKA compenseert de netbeheerders enkel voor uitbetaalde premies en binnen de beschikbare middelen. Hierdoor valt de compensatie voor de sterk verhoogde MVP premies in 2025, bijgevolg zijn er minderuitgaven van 55.881 keuro voor MVP in 2024. Bijkomend verlaagde de vraag naar verschillende overige REG-openbare dienstverplichtingen (premie na audit, huurinterventiepremie (HIP/SEEP) en moest VEKA bij gevolg 2.017 keuro minder compenseren. Omwille van zachte temperaturen en lage gasprijzen dan geraamd waren er ook minderuitgaven van 1.429 keuro voor minimale levering elektriciteit en gas. Het sterk verschil tussen VEK en VAK heeft te maken met de eenmalig financiering via de inzet van Europese en Vlaamse Relancemiddelen (170.964 keuro). Deze zijn reeds in voorgaande jaren vastgelegd en worden nu ingezet voor de vereffening

van Vlaamse Veerkracht-premies voor asbestverwijdering (3.530 keuro) en Europese RRF premies voor MVP (153.555 keuro) en EPC Labelpremie (13.879 keuro).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (69.074 keuro VAK en 74.279 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KJ-WT – IMPULSPROJECTEN ENERGIEBELEID VIA KLIMAATFONDSFINANCIERING (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Uitgaven beleidsveld Energie die uitsluitend (=100%) gefinancierd zijn via enkele vroegere toelagen uit het Vlaams Klimaatfonds. Dit waren toelagen vooraleer het cofinancieringsprincipe voor het VKF werd ingevoerd vanaf 2020. Ondersteunt meerdere doelstellingen van het energiebeleid, in het bijzonder het versterken van de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD1), transitie naar CO2-arme industrie en ondernemingen ondersteunen (SD2), en de milieuvriendelijke energieproductie versnellen (SD3).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	1.551	2.926	2.921	7.216	22.105	4.265

Inhoudelijke toelichting:

De meeruitgaven in VAK betreffen de premies voor warmtepompboilers (1.360 keuro) waarbij in BA2024 een spreiding van de VAK-toelage uit VKF over 3 jaar geraamd werd. Het verschil VEK/VAK van 1.344 keuro betreft de vereffening van eerder vastgelegde middelen voor de sloop- en heropbouwpremie en voor een project uit het verleden "Stroomversnellers: oproep voor lokale energieprojecten".

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (5 keuro VAK en 17.840 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KK-PA – NOODKOOFFONDS (ENERGIEFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Aanrekening noodkoopleningen op het Energiefonds vooraleer er financiering werd voorzien via de reguliere kredieten QE0-1QEE2KB-PA. Kadert in de evolutie naar een energiezuinig en klimaatvriendelijk gebouwenpark (SD 1) en een sociaal en rechtvaardige energietransitie (SD 7).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)

	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	6.230	709

Inhoudelijke toelichting:

In 2021 werd er eenmalig voor 7.700 keuro VAK noodkoopleningen aangerekend op dit artikel van het Energiefonds. Hiervoor werd een financiering toegekend vanuit het Vlaams Klimaatfonds. Vereffeningen blijven meerdere jaren beperkt. De noodkoopleningen worden intussen aangerekend op reguliere kredieten QE0-1QEE2KB-PA.

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (5.521 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QEB4KS-IS – VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel van het Energiefonds ontving de VREG tot in 2024 zijn jaarlijkse werkingsdotatie. De VREG is sinds 1 januari 2025 de Vlaamse Nutsregulator. De Vlaamse Nutsregulator is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid onder toezicht van het Vlaams Parlement. De Vlaamse Nutsregulator werd geoperationaliseerd, met continuïteit van de rechtspersoonlijkheid en met behoud van rechtswege van de bestaande rechten en verplichtingen, door een omvorming en naamswijziging van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt. Taken en bevoegdheden zijn intussen breder dan de elektriciteits- en gasmarkt. Vanaf 2025 is de Vlaamse Nutsregulator ook bevoegd voor het toezicht op de warmte- en koudnetten en de CO2-netten in het Vlaams Gewest. Vanaf 1 januari 2026 komen er ook taken en bevoegdheden over water bij.

Deze uitgavenkant van het Energiefonds werd tot in 2024 gefinancierd via ontvangstenartikel QE0-9QEBTKE-OW van het Energiefonds met als belangrijkste ontvangst de energieheffing. De dotatie aan de Vlaamse Nutsregulator wordt vanaf 2025 aangerekend op de kredieten onder programma VD (Vlaams Parlement).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	8.570	17.140	8.570	8.570	17.140	8.570

Inhoudelijke toelichting:

Voor 2024 heeft het Vlaams Parlement de dotatie van de VREG vastgelegd op 8.570 keuro. Zie bespreking onder punt 1.3.4 (begroting toenmalige VREG).

Aanrekening op kredieten onder programma VD (Vlaams Parlement) vanaf 2025 is pas eind 2024 geregeld geweest via regeringsamendement BO 2025. De niet aangewende middelen 1e BA-JR van 8.570 keuro (spijziging voor eventuele VREG-

dotatie 2025 zoals nog voorzien was in BBT BO 2025) zijn overgedragen naar 2025 en blijven in het Energiefonds.

1.3.2. DAB's

Niet van toepassing.

1.3.3. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing.

1.3.4. Overige entiteiten onder toezicht

1. VREG (Vlaamse Nutsregulator vanaf 2025)

De VREG werd opgericht in december 2001 in het kader van de vrijmaking van de Vlaamse elektriciteits- en gasmarkt. De VREG is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid, die onder toezicht staat van het Vlaams Parlement. Dit toezicht van het Vlaams Parlement bestaat eruit dat het Vlaams Parlement de werking en organisatie van de VREG regelt in het Energiedecreet, de leden van de Raad van Bestuur aanstelt, er hoorzittingen en rapporteringen gehouden worden in het Vlaams Parlement over het ontwerp van ondernemingsplan en de begroting en dat het Vlaams Parlement de dotatie goedkeurt. Daarbij mag de VREG, noch zijn bestuurders, noch zijn personeelsleden, bij de uitoefening van zijn taken en bevoegdheden als regulator, instructies van het Vlaams Parlement vragen of ontvangen, noch van iedere andere publieke of particuliere entiteit, en dit overeenkomstig artikel 3.1.1 van het Energiedecreet.

De taken, bevoegdheden, werking en bestuur zijn geregeld in hoofdstuk I van titel III van het Energiedecreet. Concreet gaat het in hoofdzaak over het reguleren van de elektriciteits- en gasmarkt in het Vlaams Gewest, het toezicht houden op en monitoren van deze markt, het adviseren van de beleidsmakers over aanpassingen van de regelgeving, het efficiënt informeren over de energiemarkt, het toekennen en beheren van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en het bemiddelen in en beslechten van geschillen van marktpartijen met de netbeheerder.

Artikel 3.1.13 § 5. van het Energiedecreet bepaalt dat het door de Raad van Bestuur goedgekeurde ontwerp van begroting en ontwerp van ondernemingsplan wordt gerapporteerd aan het Vlaams Parlement. Het Vlaams Parlement bepaalt de dotatie die de VREG voor zijn werking tijdens het volgende begrotingsjaar uit het Energiefonds ontvangt en deelt dit ter uitvoering mee aan de Vlaamse Regering. Deze regeling heeft als gevolg dat het Vlaams Parlement heeft laten weten dat er geen cijfers uit de VREG-begroting worden toegelicht in deze BBT.

2. VEB

Het VEB werd opgericht in 2012 als een privaatrechterlijk extern verzelfstandigd agentschap met een eigen Raad van Bestuur en de Vlaamse Overheid als enige aandeelhouder.

Zij fungeert als aankoopcentrale voor de publieke sector voor de levering van energie met in 2024 een geleverd volume elektriciteit van 2,5 TWh en een geleverd volume voor aardgas van 3,5 TWh.

Naast de levering van energie faciliteert het VEB in een reeks energiebesparende maatregelen. Hiervoor heeft het VEB een uitgebreide waaier aan raamcontracten waarvan de publieke sector kan afnemen. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn energiescans en -audits, zonnepanelen (via eigen financiering of via derdepartijfinanciering), relighting, totaalrenovatie, gebouwschilmaatregelen (dakisolatie, schrijnwerk, muurisolatie), stookplaatsrenovatie, energieprestatiecontracten, etc.

Binnen haar data-activiteiten bouwde het VEB verder aan TERRA, de Patrimonium- en energiedatabank Vlaanderen voor de Vlaamse publieke sector. TERRA groeide verder uit tot een beleidsondersteunend platform dat het energieverbruik en mogelijke besparingsmaatregelen visualiseert door middel van rapporten, simulatiemodules en interactieve dashboards en dat in staat is om het momenteel door de lokale besturen gebruikte platform (dat in 2024 werd uitgefaseerd) te vervangen. Specifiek voor de lokale besturen voorziet Terra ook in de mogelijkheid om de impact van verschillende scenario's voor energiebesparende maatregelen op de beheers- en begrotingscyclus (BBC) te simuleren.

Alle kredieten van de VEB-begroting worden ingezet onder de ISE K Energie.

➤ Ontvangsten

Totale ontvangsten zijn gedaald met 90,9 miljoen euro naar 674,4 miljoen euro in vergelijking met het budget.

De daling is deels door een daling in volume van elektriciteit van 1.4% (-7,3 miljoen euro), het verhandelde volume aardgas is gelijk aan het budget. Anderzijds is er ook een prijseffect van -33% op elektriciteit (-91,7 miljoen euro) en een prijseffect van -13% op aardgas (-16,7 miljoen euro). Gezien het passthrough principe, beïnvloeden deze effecten het totale vorderingensaldo niet.

Andere passthrough kosten zoals certificaten, netkosten en taksen zijn in de uitvoering gestegen met in vergelijking met het budget. De impact hiervan bedroeg +23,4 miljoen euro aan zowel ontvangsten- als uitgavenzijde, zonder impact op het totale resultaat.

De opbrengsten uit de kostendekkende vergoeding voor het departement Leveringen zijn wel met 2,1 miljoen euro gestegen door het hoge aantal klikcontracten. De brutomarge van het energie-efficiëntie departement is 0,7 miljoen euro lager dan gebudgetteerd.

Tenslotte bevat de uitvoering nog 133k werkingstoelage voor de exploitatie van het TERRA-platform, 68k middelen vanuit EU-instellingen voor het Crossfit project en 2,7 miljoen euro aan ter verdelen VKF middelen voor energetische renovaties in de publieke sector.

➤ Uitgaven

Uitgaven daalden met 96,2 miljoen euro naar 617,3 miljoen euro in vergelijking met het budget.

In overeenstemming met de evolutie van de ontvangsten zien we ook in de uitgaven een daling van 92,3 miljoen euro (cf supra). Daarnaast bevat de uitvoering een onverwachte kost van 3,6 miljoen euro voor de Fereso-reconciliatie,

maar is er minder risico provisie opgebouwd door daling van de prijzen (-2.9 miljoen euro)

Vanwege openstaande en uitgestelde vacatures liggen de lonen en sociale lasten onder het voorziene budget (-1.9 miljoen euro).

Tenslotte bevat de uitvoering van de uitgaven nog niet de 2,7 miljoen euro aan te verdelen VKF middelen voor energetische renovaties in de publieke sector. Deze middelen zullen pas verdeeld worden in 2025 en zijn opgenomen als over te dragen VEK.

V. BELEIDSVELD KLIMAAT

1. ISE Klimaat

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de broeikasgasuitstoot per ESR-sector over de periode 2005-2022, met een voorlopige inschatting voor het jaar 2023.

Sector	2005	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023(*)
Afval	2,9	2,4	2,3	2,4	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9
ESR-industrie	4,9	6,8	6,7	6,6	6,7	6,8	7,1	6,5	5,6	5,2	4,7	4,5
Gebouwen	15,7	14,3	12,1	12,4	12,5	12,1	12,2	11,9	11,0	12,5	10,1	9,8
Landbouw	7,3	7,0	6,9	7,2	7,2	7,3	7,4	7,6	7,7	7,8	7,2	7,4
Transport	17,7	16,6	16,8	17,9	17,7	17,3	17,5	17,3	14,6	16,0	16,2	16,5
Totaal	48,5	47,2	44,8	46,4	46,4	45,9	46,2	45,3	40,9	43,5	40,1	40,1

Tabel 2 ESR broeikasgasemissies in Vlaanderen per sector 2005-2022 (Mton CO₂-eq)

(*) Voorlopige inschatting ESR-broeikasgasemissies in Vlaanderen 2023

In de periode 2005-2022 daalt de uitstoot van broeikasgassen van 48,5 Mton CO₂-eq in 2005 naar 40,1 Mton CO₂-eq in 2022 (-17%). In elke afzonderlijke ESR-sector kunnen verschillende evoluties worden opgemerkt:

- De transportsector, de sector met het grootste aandeel in de ESR-broeikasgasuitstoot (40%), is de enige ESR-sector waarvan de emissies in de periode 1990-2022 zijn toegenomen in plaats van gedaald
- In de gebouwensector, de sector met het tweede grootste aandeel in de ESR-broeikasgasuitstoot (25% in 2022), liggen de emissies in 2022 36% lager dan in 2005. Voor de residentiële sector wordt in 2022 ten opzichte van 2005 een daling van de broeikasgasemissies met 39% vastgesteld. Voor de tertiaire sector gaat het om een emissiedaling van 27% tegenover 2005.
- Het aandeel van de landbouw in de Vlaamse ESR-broeikasgasuitstoot van 2022 bedraagt 18%. In de periode 2005-2021 stegen de broeikasgasemissies van de landbouwsector met 8%. In 2022 nam de uitstoot van de landbouw een duik tot onder het niveau van 2005, ten gevolge van de energiecrisis. Volgens de voorlopige inschatting van de broeikasgasemissies voor het jaar 2023 stijgen de energetische emissies echter opnieuw met 10%
- Tussen 2005 en 2022 daalden de broeikasgasemissies in de ESR-industrie met 4%. Volgens een voorlopige inschatting voor 2023 zet die daling zich verder en liggen de emissies in 2023 8% lager dan in 2005
- In de periode 2005-2022 heeft de afvalsector een daling van 33% gerealiseerd in de broeikasgasuitstoot, voornamelijk door de reductie van stortgasemissies.

1.1. Strategische doelstellingen op het niveau van het inhoudelijk structurelement Klimaat

In de beleidsnota Klimaat 2019-2024 werden de volgende strategische doelstellingen opgenomen.

SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid

SD 4. Afstemming omgeving en klimaat

Cfr. de nota aan de Vlaamse Regering van 3 april 2020 wordt voor de beschrijving van sommige strategische en/of operationele doelstellingen verwezen naar andere BBT's. De geplande voortgang m.b.t. SD 4 wordt integraal besproken in de BBT Omgeving en Natuur.

1.2. Operationele doelstellingen

In wat volgt worden alle operationele doelstellingen besproken, gebundeld per strategische doelstelling.

SD 1. Vlaanderen op weg naar klimaatneutraliteit

OD 1.1 We werken constructief mee aan de verdere uitbouw van het Europese en internationale klimaatbeleid

De onderhandelingen voor enkele resterende Fit for 55 dossiers werd in de loop van 2024 volledig afgerond (o.a. richtlijn Energieprestatie voor Gebouwen, de Elektriciteitsrichtlijn en -verordening, het Gaspakket, de herziening van de F-gasverordening en een Methaanverordening)

Het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) is de verantwoordelijke entiteit voor - of rechtstreeks betrokken bij - het grootste deel van al deze nieuwe regelgeving. Gelet op de omvang van het pakket aan nieuwe Europese energie- en klimaatregelgeving, werd eerder al vastgesteld dat het sowieso onmogelijk was om alle bijkomende taken met het (beperkte) personeelsbestand van het VEKA op te vangen, waardoor er een significante vertraging is opgetreden.

Uit een analyse van het VEKA van de verschillende wetgevende energie- en klimaatdossiers bleek dat de uitvoering van de Richtlijn Emissiehandel (2003/87) het meest dringende was, aangezien de omzettingstermijn en de tijd voor implementatie daar erg kort zijn. Het VEKA had daarom reeds een inschatting gemaakt van de meest dringende personeelsbehoefte voor deze richtlijn. Op basis van deze inschatting, werd op 31 mei 2024 voor enkele onderdelen van dit grote wijzigingspakket, namelijk het nieuwe emissiehandelssysteem ETS2 (gebouwen, wegtransport en bijkomende sectoren) (exclusief handhaving en exclusief terugbetaling van onterecht doorgerekende kosten verbonden aan de emissierechten vanaf 2027), het nieuwe ETS Scheepvaart¹⁰ en de herziening van het bestaande ETS Vaste Installaties, door de Vlaamse regering beslist tot een personeelsuitbreiding met 14 VTE, waarvan 3 tijdelijke tot 31 december 2026 voor ETS2.

De eerste helft van 2024 stond eveneens in het teken van het Belgisch voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie. Vanuit Vlaanderen werden via een event begin januari enkele beleidsprioriteiten op vlak van de transitie in de gebouwensector aangekaart. Daarnaast werd in samenwerking met het Waals

¹⁰ De toekenning van de personeelsuitbreiding betreffende ETS Scheepvaart aan het VEKA is gedeeltelijk voorwaardelijk. Indien bij het vastleggen van de definitieve afspraken met de andere entiteiten in dit land (een deel van) de bevoegdheid inzake ETS Scheepvaart uiteindelijk niet als een gewestelijke bevoegdheid zou worden beschouwd, zal de toegekende personeelsuitbreiding aan het VEKA worden bijgesteld.

Gewest een reeks workshops georganiseerd om CCUS-beleid op de Europese agenda te plaatsen.

OD 1.2 & 1.3 We werken een Vlaamse langetermijnstrategie 2050 uit en we stemmen ons beleid hierop af

De Vlaamse Klimaatstrategie 2050 die eind 2019 werd goedgekeurd, bevat de strategische krachtlijnen voor het energie- en klimaatbeleid in alle sectoren (elektriciteit, industrie, transport, gebouwen, landbouw en afval) op lange termijn.

In dit kader werd in samenwerking met VLAIO in 2024 gewerkt aan een Energiestudie 2050+. Het eindrapport werd in november opgeleverd en beschrijft op gedetailleerde wijze het model en geeft aan hoe het aangepast werd aan de Vlaamse context. Tot slot worden er ook enkele suggesties gegeven hoe het model en gelijkaardige modelleringsoefeningen in de toekomst verbeterd kunnen worden.

OD 1.4 We nemen onmiddellijk maatregelen om ons aan te passen aan de klimaatverandering

Toelichting opgenomen in BBT Omgeving en Natuur.

SD 2. Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030

OD 2.1. We optimaliseren de werking van het Vlaams Klimaatfonds

De Vlaamse Regering besliste via mededeling van 15 maart 2024 over de verdeling van de vrije beleidsruimte van 78 miljoen euro. 14,2 miljoen euro wordt ingezet voor internationale klimaatfinanciering, de resterende 63,8 miljoen euro voor Vlaamse klimaatmitigatiemaatregelen (8ste VKF-ronde).¹¹

Volgens het in 2020 goedgekeurde en in 2021 bijgestuurde bestedingskader, worden de VKF-middelen ingezet daar waar ze de grootste impact hebben. Maatregelen met de hoogste overheidskostenefficiëntie (i.e. laagste investeringskost voor de Vlaamse of lokale overheid t.o.v. het geraamde BKG-reductiepotentieel) hebben recht op een hogere cofinanciering door het Klimaatfonds.

Sinds de 5de VKF-ronde (begrotingsjaar 2021) worden de inschattingen qua kostenefficiëntie en BKG-reductiepotentieel voorgelegd aan en goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2024 werden maatregelen goedgekeurd volgens het bestedingskader voor een corresponderend bedrag aan VKF-middelen van 60.374 keuro: 32.427 keuro uit de 7de VKF-ronde (begrotingsjaar 2023) en 27.945 keuro uit de 8ste VKF-ronde (begrotingsjaar 2024).

OD 2.2 We werken verder aan een shift naar duurzame gebouwenverwarming

Toelichting opgenomen onder OD 1.3 van Beleidsveld Energie – ISE Energie (zie supra).

¹¹ VR, 15 maart 2024, Aanpak besteding middelen Vlaams Klimaatfonds in 2024

OD 2.3 We verminderen de uitstoot van de transportsector

Op 20 december 2024 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het instemmingsdecreet tot wijziging van het samenwerkingsakkoord Luchtvaart.

OD 2.4 We ondersteunen en begeleiden de transitie naar een CO2-arme industrie

• Faciliteren van de energie- en klimaattransitie in de industrie

Op 19 januari 2024 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het decretaal kader m.b.t. de aanleg en het beheer van CO₂-vervoersnetwerken. Het regelgevend kader zal de opkomende markt voor het transport van koolstofdioxide faciliteren en biedt marktpartijen meer houvast bij het opzetten van projecten rond CCUS (Carbon Capture, Utilisation and Storage) en het maken van investeringsbeslissingen in afvanginstallaties, pijpleidingen voor het vervoer van koolstofdioxide, terminals voor vloeibaarmaking, ... Het uitvoeringsbesluit werd definitief goedgekeurd op 6 juni 2024.

Verder werd ook input geleverd aan de initiatieven geïnitieerd en voorgesteld binnen de "Klimaat sprong Industrie".

• Europese emissiehandel voor vaste installaties, lucht- en scheepvaart

Vanaf 1 januari 2024 traden de meeste bepalingen van de herziene ETS-richtlijn voor vaste installaties in werking, waaronder een monitoring- en rapporteringsverplichting voor installaties voor de verbranding van stedelijk afval. Vanaf 1 januari 2024 gelden ook nieuwe regels voor ETS luchtvaart, zoals een geleidelijke afbouw van de kosteloze toewijzing. Vanaf 2024 werd het Europese emissiehandelssysteem eveneens stapsgewijs uitgebreid naar de scheepvaartsector. Op die manier zal ook deze sector een bijdrage leveren aan het behalen van de mondiale klimaatdoelstelling.

• Europese emissiehandel voor gebouwen, wegtransport en energetische emissies van niet-ETS-industrie (ETS 2)

Als deel van het Fit for 55-pakket heeft de Europese wetgever beslist om een nieuw emissiehandelssysteem in te voeren voor gebouwen, wegtransport en energetische emissies van niet-ETS-industrie (ETS 2).

In 2024 werden afspraken gemaakt op intra-Belgisch niveau en werd verder gewerkt aan de uitwerking van Vlaamse regelgeving. Op 14 februari 2025 werd het ontwerpdecreet dat de nodige decretale grondslagen creëert voor de omzetting van ETS2 voor de eerste keer principieel goedgekeurd.

Er werd ook voorzien in een juridisch kader binnen het Vlaamse Gewest voor de toepassing van de monitoring- en rapportageverplichtingen van gereguleerde entiteiten conform de vereisten van de uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066.

• Aanhouden versnelling reductie gefluoreerde broeikasgassen en N₂O-emissies in de industrie

In 2021 werd de Green Deal Klimaatvriendelijke Koeling opgestart om de inzet van gefluoreerde broeikasgassen als koelmiddel in de supermarkten tegen 2030 in deze sector tot een minimum te herleiden. Deze loopt af eind 2025.

In 2024 vond de gebruikelijke rapportage plaats over decarbonisatiemaatregelen van het bedrijf dat verantwoordelijk is voor een significant aandeel van de N₂O-emissies binnen de Vlaamse ESR-emissieruimte.

OD 2.5 We verlagen de klimaatimpact van de Vlaamse land- en tuinbouw

Toelichting wordt opgenomen in de BBT Omgeving en Natuur (ISE Water SD 7, ISE Lucht, SD 1, OD 7 en SD 2, OD 3) en de BBT Landbouw en Visserij.

OD 2.6 We verlagen de koolstofvoetafdruk van het Vlaamse consumptiepatroon

Toelichting wordt opgenomen in BBT Omgeving en Natuur, ISE Ruimte en Milieu, SD 7.

OD 2.7. We verliezen de komende 10 jaar geen netto koolstof uit Vlaamse bodems

Toelichting wordt opgenomen in BBT Omgeving en Natuur (ISE Bodem en Ondergrond, SD 1, OD 1, ISE Natuur en Biodiversiteit SD 1, OD 1 & OD 2, ISE Ruimte en Milieu SD 4, OD 1) en de BBT Landbouw en Visserij.

OD 2.8. We vergroten het draagvlak voor een transitie naar een klimaatneutrale samenleving bij burgers

I.s.m. UGent onderzocht het departement Omgeving in 2024 hoe burgers betekenis geven aan verschillende klimaatframes en -narratieven. Na een kwalitatief onderzoek d.m.v. focusgroepen formuleerden de onderzoekers aanbevelingen voor een effectieve klimaatcommunicatie. Deze kennis moet diverse klimaatcommunicatoren toelaten om klimaatboodschappen te ontwikkelen die beter aansluiten bij de waarden, thema's en concrete leefwereld van Vlaamse burgers om op die manier het draagvlak voor de klimaattransitie te verbreden.

OD 2.9. We stimuleren klimaatmaatregelen via ontzorgings- en financieringsinitiatieven

Het VEKA nam de rol op van regionaal contactpunt voor het EU-innovatiefonds in afstemming met VLAIO, EWI en de speerpuntclusters. Er werd één grote infodag georganiseerd i.s.m. het Waals Gewest en de Europese Commissie, voor een doelpubliek van ongeveer 70 bedrijven. Daarnaast voorziet het VEKA ook in continue bilaterale contacten met bedrijven die een projectaanvraag wensen in te dienen binnen de nieuwe innovatiefondsoproep.

OD 2.10. We verminderen de klimaatimpact van de Vlaamse overheid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 1.4.

SD 3. Een ambitieus en afgestemd energie- en klimaatbeleid

OD 3.1. We garanderen een goed gestroomlijnd en gecoördineerd Vlaams en Belgisch energie-en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.2. We zorgen voor een onderbouwde planning en monitoring van het energie-en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.2 en 6.3.

OD 3.3 We zetten verdere stappen richting een meer datagedreven energie- en klimaatbeleid

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.4. We zorgen voor een nauwe betrokkenheid van belanghebbenden

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.3.

OD 3.5. We versterken de ondersteuning van en de structurele samenwerking met lokale besturen

Toelichting opgenomen onder ISE Energie, OD 6.1.

1.3. Budgettair kader voor het begrotingsjaar

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid

De beleidskredieten onder dit ISE hebben betrekking op de uitgaven voor het Vlaams klimaatbeleid gefinancierd vanuit de algemene middelen en het Vlaams Klimaatfonds (VKF). Vanaf 2021 valt het beheer van de middelen binnen de ISE Klimaat onder de bevoegdheid van het VEKA.

KLIMAAT, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK 2024			VEK 2024		
2024	BA	BA-JR	BU	BA	BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	80.809	187.624	15.062	136.550	121.022	14.981
Toe-lagen IS	168.738	173.115	70.220	202.071	208.725	170.031
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	249.547	360.739	85.282	338.621	329.748	185.011

Inhoudelijke toelichting evolutie:

Wat betreft de berekening van de ontvangsten van het Klimaatfonds fungeert de federale overheid in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten en als ontvanger van de Belgische veilinginkomsten. De ontvangsten van het Vlaamse Klimaatfonds zijn hierbij afhankelijk van 2 parameters: het totaal aantal geveilde emissierechten voor rekening van Vlaanderen en de marktprijs per emissierecht.

Voor beide parameters zijn er belangrijke onzekerheden. Zo is het veilingvolume afhankelijk van de exacte werking van de Europese Markt Stabiliteit Reserve (MSR) en van de hoeveelheid emissierechten die kosteloos wordt verleend aan industriële installaties. Daarnaast kunnen ook andere beleidsevoluties (zoals de mogelijke afroaming van veilinginkomsten t.b.v. de EU-begroting) een negatieve impact hebben op het Vlaamse veilingvolume.

De CO₂-prijs is per definitie marktafhankelijk, waarbij de wet van vraag en aanbod speelt.

In de berekening voor 2024 wordt er ten voorlopige titel in afwachting van een nieuw te onderhandelen Samenwerkingsakkoord "Burden Sharing" een Vlaams aandeel van 52,76 % van de Belgische veilinginkomsten verondersteld (dit is het veilingaandeel voor Vlaanderen in de periode 2013-2020 en de periode 2021-2022) en is er rekening gehouden met een verminderd Vlaams Veilingvolume ten gevolge van de werking van de Markt Stabiliteitsreserve (MSR) en de gebruikte ETS-flexibiliteit. Deze Vlaamse emissierechten onder het flexibiliteitsmechanisme worden niet geveild maar bijgehouden om desgevallend later in de ESRingezet te worden voor het bereiken van de emissiereductiedoelstellingen in de ESR-sectoren. In de loop van 2024 werden twee aanpassingen doorgevoerd in de berekeningswijze van het aantal veilingrechten dat kan worden toegewezen aan Vlaanderen:

- Door een wijziging van de Europese aanrekeningsregels werd de ESR-periode verschoven. Waar in het verleden de veilingopbrengsten van de periode mei (jaar X-1) t.e.m. april (jaar X) konden worden aangerekend op begrotingsjaar X, wordt de aanrekening vanaf begrotingsjaar 2024 gebaseerd op de veilingopbrengsten van het volledige veilingjaar X-1. Aangezien de eerste 4 maanden van het veilingjaar 2023 al waren aangerekend op begrotingsjaar 2023, en de eerste 4 maanden van het veilingjaar 2024 moeten worden aangerekend op het begrotingsjaar 2025, konden enkel de veilingopbrengsten van de resterende 8 maanden van veilingjaar 2023 aangerekend worden op begrotingsjaar 2024. Dit resulteerde in een verschil van -113 miljoen euro tussen BO2024 en BA2024
- De rekenmethode voor het uitsplitsen van het Belgische veilingvolume naar de aandelen voor het Waalse, Vlaamse en Brussels-Hoofdstedelijk gewest, rekening houdende met de annulering van veilingrechten t.b.v. het ETS-flexibiliteitsmechanisme, bevatte een fout. Deze werd rechtgezet wat resulteerde in een verschil van -198 keuro t.o.v. het resultaat voor BA2024. De gemiddelde CO₂-prijs in de ESR-periode 2024 bedroeg 80,82 €/ton. Ondanks deze hoge prijs, en o.b.v. het beperkte veilingvolume van slechts 8 maanden, bedraagt de resulteerde ESR-ontvangst die voor het Klimaatfonds kan worden ingeschreven slechts 256 miljoen euro.

Wat betreft de beleidskredieten wordt het onderscheid gemaakt tussen enerzijds de toelagen toegekend vanuit het Klimaatfonds en de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHE4IB-WT en QE0-1QHE2IB-PR.

Tot 2021 werd de vrije beleidsruimte voorzien op artikel QE0-1QHE4IB-WT omdat er voldoende kasmiddelen waren. Door het tijdelijk ontbreken van een akkoord over de verdeling van de veilinginkomsten heeft Vlaanderen sinds begin 2021 geen (regelmatige) kasinkomsten meer ontvangen. Sinds 2022 worden een deel van de maatregelen, met name degene onder de 6de, 7de en 8ste VKF-ronde, gefinancierd vanuit een Klimaatprovisie QE0-1QHE2IB-PR die geprefinancierd wordt vanuit de algemene uitgavenbegroting. Dit budget moet in latere fase, wanneer er terug effectieve kasontvangsten in het Vlaams Klimaatfonds vloeien, via desaffectatie worden teruggestort aan Financiën en Begroting.

Voor de periode 2021-2022 werd in december 2023 een nieuw Belgisch samenwerkingsakkoord door alle parlementen goedgekeurd, waardoor de veilinginkomsten voor deze periode eind 2023 van de rijksrekening naar het VKF konden worden doorgestort. Daarbij werd dezelfde verdeelsleutel (een Vlaams aandeel van 52,76%) gehanteerd als in de voorgaande periode. De doorstorting eind 2023 van het Vlaamse aandeel in de veilingopbrengsten voor de periode 2021-

2022 werd begin 2024 gebruikt om Financiën en Begroting via desaffectatie te compenseren voor de algemene middelen die in 2022-2024 werden gebruikt voor de financiering van klimaatmaatregelen, ICL en de bouwshift.

Voor de intra-Belgische verdeling van de veilinginkomsten vanaf 2023 is een nieuw samenwerkingsakkoord nodig. Bij gebrek hieraan blijven de veilinginkomsten vanaf 2023 geblokkeerd op de rijksrekening en zijn er dus geen effectieve ontvangsten meer in het VKF.

De vrije beleidsruimte voor 2024 ter realisatie van SD2 Een ambitieus en realistisch klimaatbeleid voor de periode 2021-2030 (zie hiervoor) (ongeveer 63 miljoen euro excl. het budget voor internationale klimaatfinanciering van 17 miljoen euro) werd voorzien op de klimaatprovisie QE0-1QHE2IB-PR.

Er vertrekt vanuit het Klimaatfonds een interne stroom naar het Energiefonds van 20 miljoen euro (+5 miljoen euro tov BA2023), en dit ter financiering van het rentekrediet en de werkingskosten van de energiehuisen in het kader van de energielening.

De terugbetaling van 149 miljoen euro aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen voor de prefinanciering van de carbon leakage kosten 2022 (uitbetaald aan de betrokken bedrijven door Fonds voor Innoveren en Ondernemen in 2023) wordt ingeschreven op QE0-1QHE2IY-IS en geprefinancierd via kasbudget van Financiën en Begroting (cfr. reden hierboven aangehaald).

De volgende budgettaire toelichtingen gaan niet dieper in op de wijzigingen naar aanleiding van de generiek toegepaste indexatieregels. Voor bijkomende toelichting hierover wordt graag verwezen naar de Algemene Toelichting bij de uitgavenbegroting.

1.3.2. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid

➤ Ontvangstenartikelen

QE0-9QHETIB-OI – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel kan gebruikt worden voor de terugvordering van niet-integraal voor de vooropgestelde doelstellingen bestede VKF-toelagen (verplichting tot terugstorting ingeschreven bij toekenning toelage).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	4.409	0
BA-JR 2024	0	4.409	0
BU 2024	0	4.482	0

Inhoudelijke toelichting:

Er werden volgende terugvorderingen geregistreerd:

- 1.098 keuro vanuit FD0-1FEE4EA-IS bij AHOVOKS voor niet-vastgelegde middelen voor klimaatmaatregelen in het Onderwijs
- 557 keuro vanuit FC0-1FDE4DG-IS bij AGODI voor niet-vastgelegde middelen voor klimaatmaatregelen in het Onderwijs
- 1.982 keuro vanuit ECH-AEFA5ZZ-IS bij FIO voor niet-vastgelegde middelen voor de klimaatmaatregelen "Hefboomfinanciering CCS-projecten"
- 221 keuro vanuit FB0-1FGE4GM-IS bij Departement OV voor niet-vastgelegde middelen voor klimaatmaatregelen in het Onderwijs
- 23 keuro vanuit SH0-1SKA4ZZ-IS bij HFB voor niet vastgelegde middelen voor klimaatmaatregel Actieplan Gebouwen VO
- 83 keuro vanuit SH0-1SKA4ZZ-IS bij HFB voor niet-vastgelegde middelen voor klimaatmaatregel Actieplan Mobiliteit VO.

QE0-9QHBTIB-OW – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Het Vlaams Klimaatfonds is een begrotingsfonds. Alle ontvangsten op dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds worden aan uitgavenzijde specifiek ingezet ter financiering van het Vlaamse klimaatbeleid.

De uitgavenartikels van het Klimaatfonds zijn artikel QE0-1QHE4IB-WT, QE0-1QHE2IB-PR en alle -IS-dotatiestromen die vertrekken vanuit begrotingsprogramma QH Klimaat.

De federale overheid fungeert in het kader van het Europees systeem van emissierechten (EU ETS) als beheerder van de Belgische emissierechten en ontvangt de Belgische veilinginkomsten. Overeenkomstig de het samenwerkingsakkoorden betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periodes 2013-2020 en 2021-2022 wordt hiervan jaarlijks 52,76% overgedragen aan Vlaanderen, waar ze in het Vlaams Klimaatfonds worden opgenomen. Voor wat betreft 2024 is een verdeelsleutel nog in onderhandeling, en in afwachting gaan we uit van de oude verdeelsleutel. Via dit artikel wordt het Vlaams deel van de betrokken veilinginkomsten ontvangen.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)			
	AO	TO	LO
BA 2024	0	256.195	0
BA-JR 2024	0	256.195	0
BU 2024	0	257.266	0

Inhoudelijke toelichting:

De aangerekende ontvangsten voor het Klimaatfonds in 2024 uit de veiling van emissierechten lagen 198 keuro lager dan bij de raming bij BA 2024. Dit is het gevolg van een correctie in de berekeningswijze voor het toekennen van de veilingopbrengsten aan de drie Belgische entiteiten. Op basis van de gerealiseerde inkomsten in de periode 1 mei 2023 – 31 december 2023 werd hiervoor uiteindelijk een ESR-ontvangst aangerekend van circa 255.997 keuro.

De toegewezen ontvangst van 257.266 keuro betreft een effectieve ESR-ontvangst van FOD VVVL uit de veiling emissierechten ten bedrage van 255.997 keuro en 1.269 keuro terugvorderingen van niet volledig gerealiseerde projecten.

Uitgaven

QE0-1QHB2IB-PR – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Voor de verdeling van de Belgische veilinginkomsten uit de periode 2013-2020 werd beroep gedaan op het intra-Belgische Samenwerkingsakkoord van 12 februari 2018 betreffende de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor de periode 2013-2020 ("burden sharing"). Voor de periode nadien is een nieuw samenwerkingsakkoord nodig. Bij ontbreken van een samenwerkingsakkoord kunnen de Belgische veilinginkomsten niet vanuit de rijksrekening naar het Vlaams Klimaatfonds worden doorgestort. Uit voorzorg en om een eventueel tekort aan kasmiddelen op te vangen, voert het Vlaams Klimaatfonds sinds begrotingsjaar 2022 zijn klimaatbeleid verder uit via de middelen ingeschreven onder dit provisionele begrotingsartikel van de uitgavenbegroting met dekking vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting. Een nieuw "Samenwerkingsakkoord van 22 september 2023 betreffende sommige bepalingen van de verdeling van de Belgische klimaat- en energiedoelstellingen voor het begin van de periode 2021-2030" werd door alle betrokken entiteiten parlementair goedgekeurd in december 2023, waardoor het Vlaamse aandeel in de veilinginkomsten voor de periode 2021-2022 eind 2023 naar het Vlaams Klimaatfonds werd doorgestort. Deze middelen werden in 2024 naar Financiën en Begroting gedesaffecteerd als compensatie van een deel van de prefinanciering.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	63.809	162.100	0	126.432	62.193	0

Inhoudelijke toelichting:

Het VAK-budget werd uitsluitend aangevuld via begrotingsruiter tot een totaal beschikbaar VAK van 162.100 keuro.

Vanuit een provisie-artikel kan enkel via herverdeling VAK/VEK overgeheveld worden naar de entiteiten voor de uitvoering van de klimaatmaatregelen waardoor dit niet in de uitvoeringscijfers (BU 2024) tot uiting komt.

Tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 19 juli 2024 werd er in totaal 54.300 keuro VAK en 40.915 keuro VEK herverdeeld vanuit het provisie-artikel.

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 29 november 2024 werd er in totaal 27.429 keuro VAK en 23.324 keuro VEK herverdeeld vanuit het provisie-artikel.

In wat volgt wordt per VKF-ronde en per herverdelingsronde in detail weergegeven welke bedragen er voor een maatregel naar de respectieve entiteiten werd herverdeeld.

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro.

Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 19 juli 2024 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 176 keuro VEK naar EC0-1ECB5DY-IS betreft klimaatmaatregel "Extra Moonshotfinanciering" uitgevoerd door VLAIO.
- 1.086 keuro VAK en 824 keuro VEK naar FC0-1FGD5BX-IS betreft klimaatmaatregel "Luchtkwaliteitsfonds GO!" uitgevoerd door GO!.
- 6.981 keuro VAK naar FC0-1FGD5BY-IS betreft klimaatmaatregel "Ondersteuning definitieve uitdienstname oude stookolieketels onderwijs, Schoolinfrastructuur en Luchtkwaliteitsfonds" uitgevoerd door AGION
- 350 keuro VEK naar FD0-1FGD2BA-IS betreft klimaatmaatregel "Schoolinfrastructuur HZS" uitgevoerd door AHOVOKS.
- 348 keuro VAK en 348 keuro VEK naar FD0-1FGD2BA-IS betreft klimaatmaatregel "Schoolinfrastructuur ITG" uitgevoerd door AHOVOKS
- 6.320 keuro VAK naar GB0-1GIF2SX-IS betreft klimaatmaatregel "Verbeteren Energie-efficiëntie van de gebouwen in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin" uitgevoerd door VIPA.
- 1.190 keuro VAK en 2.093 keuro VEK naar HB0-1HBA2BB-WT betreft klimaatmaatregel "Energierenovatie in culturele en jeugdinfrastructuur" uitgevoerd door CJM.
- 23 keuro VEK naar KB0-1KDX2BB-WT betreft klimaatmaatregelen "'Metheen+' en 'Boost+' uitgevoerd door DLV.
- 71 keuro VEK naar KB0-1KDX2BV-IS betreft klimaatmaatregel "Impact methaan bij voorjaarsbegrazing" uitgevoerd door ILVO.
- 2.590 keuro VEK naar MB0-1MFH2LC-WT betreft klimaatmaatregel "Ondersteuning laadinfrastructuur" uitgevoerd door DMOW
- 10.000 keuro VAK en 110.000 keuro VEK naar QB0-1QCE2OX-IS betreft klimaatmaatregel "PAS Stikstofsanering" uitgevoerd door ANB
- 8.000 keuro VAK en VEK naar QB0-1QCE2OX-IS betreft klimaatmaatregel "Vrijwillige stopzetting van varkensstallen" uitgevoerd door VLM
- 306 keuro VAK naar QB0-1QCE2OX-IS betreft klimaatmaatregel "Projectoproep aanplant houtkanten" uitgevoerd door VLM

- 2.700 keuro VEK naar QB0-1QEE2KT-IS betreft klimaatmaatregel "Energetische renovatie van de publieke sector" uitgevoerd door VEB.
- 504 keuro VEK naar QE0-1QEE2KA-WT betreft klimaatmaatregel "Strategische uitbreiding Warmtenet Antwerpen-Noord" uitgevoerd door VEKA
- 158 keuro VEK naar QG0-1QGG2AA-WT betreft klimaatmaatregel "Educatie, sensibilisatie, subsidies voor energiezuinig onroerend erfgoed" uitgevoerd door AOE.
- 1 miljoen euro VAK en 600 keuro VEK naar SA0-1SQE5WY-IS betreft klimaatmaatregel "Premies toeristische logies" uitgevoerd door Toerisme Vlaanderen.

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 29 november 2024:

- 727 keuro VAK en 7 keuro VEK naar HB0-1HBA2BB-WT betreft klimaatmaatregel "Energierenovatie in culturele en jeugdinfrastructuur" uitgevoerd door CJM.
- 15 keuro VEK naar SJ0-1SHD2FY-IS betreft klimaatmaatregel "Isolatiwerken aan de gebouwgeschil van GC De Lijsterbes" uitgevoerd door vzw De Rand.
- 2.750.000 keuro VEK naar SJ0-1SMC2GA-WT betreft klimaatmaatregel "LEKP verderzetten en versterken" uitgevoerd door ABB.

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro.

Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 19 juli 2024 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 1.019 keuro VAK naar naar FC0-1FGD5BY-IS betreft klimaatmaatregel "Schoolinfrastructuur (dak/gebouwgeschil)" uitgevoerd door AGION.
- 1.680 keuro VAK naar GB0-1GIF2SX-IS betreft klimaatmaatregel "Verbeteren Energie-efficiëntie van de gebouwen in de sector Welzijn, Volksgezondheid en Gezin" uitgevoerd door VIPA.
- 911 keuro VEK naar HB0-1HFD5NY-IS betreft klimaatmaatregel "Energiebesparing zwembaden" uitgevoerd door Sport Vlaanderen.
- 8.870 keuro VAK en 5.000 keuro VEK naar QB0-1QCE2OX-IS betreft klimaatmaatregel "PAS Stikstofsanering" uitgevoerd door ANB/VLM.
- 300 keuro VAK en 300 keuro VEK naar SC0-1SJA2NY-IS betreft klimaatmaatregels "LEKP verderzetten en versterken (wijkrenovatietool)" uitgevoerd door Digitaal Vlaanderen
- 1.200 keuro VAK en 267 keuro VEK naar SC0-1SMC2GX-IS betreft klimaatmaatregels "LEKP verderzetten en versterken (wijkrenovatietool)" uitgevoerd door VITO

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 29 november 2024:

- 761 keuro VAK en 761 Keuro VEK naar QB0-1QCE2OX-IS betreft klimaatmaatregel "PAS Stikstofsanering" uitgevoerd door ANB/VLM.
- 8.852 keuro VAK en VEK naar QF0-1QDB2RA-WT betreft klimaatmaatregel "Financiering Mijn VerbouwPremie" uitgevoerd door AWiV
- 9.550 keuro VAK en 3,753.750 keuro VEK naar SJ0-1SMC2GA-WT betreft klimaatmaatregel "LEKP verderzetten en versterken" uitgevoerd door ABB.

- 450 keuro VAK en 100 keuro VEK naar SC0-1SMC2GX-IS betreft klimaatmaatregels “LEKP verderzetten en versterken (wijkrenovatietool)” uitgevoerd door VITO

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro.

Er werd tijdens een eerste herverdelingsronde via BVR van 19 juli 2024 als volgt VAK/VEK herverdeeld:

- 6.000 keuro VAK en VEK naar MB0-1MFH2LC-WT betreft klimaatmaatregel “Premie aankoop zero-emissievoertuigen” uitgevoerd door MOW.

Tijdens een tweede herverdelingsronde via BVR van 29 november 2024:

- 7.089 keuro VAK en VEK naar QF0-1QDG2RA-WT betreft klimaatmaatregel “Financiering Mijn VerbouwPremie” uitgevoerd door Wonen in Vlaanderen.

QE0-1QHB2IH-IS – DAB BRV-FONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om het tekort aan ontvangen kasmiddelen op te vangen wordt de toelage vanuit het Vlaams Klimaatfonds aan het Bouwshiftfonds voor begrotingsjaar 2023 ingeschreven onder dit regulier uitgavenartikel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	-100.000	33.333	33.333	0

Inhoudelijke toelichting:

-100 mio VAK: De uitvoering 2024 ligt eigenlijk 100 miljoen hoger. Dit komt niet tot uiting in de uitvoeringscijfers BU 2024 wegens een foutieve technische correctie op een dossier van het verleden.

Vereffening gebeurt op het bedrag van 100 miljoen euro dat reeds werd vastgelegd in 2023, in functie van de uitbetaling van reële planschadedossiers. In 2024 waren er nog geen dergelijke dossiers, waardoor er geen vereffeningen hebben plaatsgevonden.

QE0-1QHB2IY-IS – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Om het tekort aan ontvangen kasmiddelen op te vangen wordt de toelage vanuit het Vlaams Klimaatfonds aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen voor begrotingsjaar 2023 ingeschreven onder dit regulier uitgavenartikel.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	148.738	148.738	148.738	148.738	148.738	148.738

Inhoudelijke toelichting:

Het Fonds voor Innoveren en Ondernemen heeft in 2023 voor een totaalbedrag van 150,465 miljoen euro aan vergoedingen uitbetaald aan energie-intensieve bedrijven in het kader van de uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL). Via deze weg worden deze middelen in 2024 terugbetaald aan het Fonds voor Innoveren en Ondernemen vanuit het kasbudget van Financiën en Begroting, althans voor een bedrag van 148,738 miljoen euro. Het verschil van 1.727 keuro zal in 2025 vanuit het VKF aan het FIO worden gecompenseerd.

Dit budget zal in een latere fase (wanneer er effectief terug veilingopbrengsten van de emissierechten van de rijksrekening doorvloeien naar de rekening van het Vlaams Klimaatfonds) via desaffectatie teruggestort worden aan Financiën en Begroting.

QE0-1QHB4I0-IS – AGENTSCHAP PLANTENTUIN MEISE

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door Agentschap Plantentuin Meise ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	487	149

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro.

Er werden in totaal voor 149 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (338 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

**QE0-1QHB4I1-IS – VLAAMSE VERENIGING VOOR
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING EN TECHNISCHE BIJSTAND****Korte inhoud begrotingsartikel:**

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VVOB ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	500	500	0	1.000	217

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro.

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werden hiervoor volgende vastleggingen uitgevoerd: 500 keuro voor Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering Projectsubsidie VIKAP-2024.

Er werden in totaal voor 217 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (783 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

**QE0-1QHB4I2-IS – VLAAMS INSTITUUT VOOR BIOTECHNOLOGIE –
INTERNATIONAL PLANT BIOTECHNOLOGIE OUTREACH**

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds. Concreet worden de middelen op dit artikel door VIB-IPBO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake internationaal klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	482	482	0	482	40

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro.

Er werden hiervoor volgende vastleggingen uitgevoerd: 482 keuro voor Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering Projectsubsidie VIKAP-2024.

Er werden in totaal voor 40 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (442 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IB-WT – EEN AMBITIEUS EN REALISTISCH KLIMAATBELEID VOOR DE PERIODE 2021-2030 (KLIMAATFONDS)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Via dit artikel van het Vlaams Klimaatfonds draagt het VEKA bij aan de uitvoering van de strategische plannen gericht op het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid, om zo te komen tot een klimaatvriendelijke samenleving.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	17.000	25.524	15.062	10.118	58.829	14.981

Inhoudelijke toelichting:

- De Vlaamse Regering keurde tussen 2013 en 2019 4 grote klimaatmaatregelpakketten goed van respectievelijk 21,5 miljoen, 324 miljoen, 114 miljoen en 75 miljoen euro (Actieplan Klimaat). Deze pakketten zijn reeds in uitvoering gegaan de voorbije jaren en de uitvoering heeft ook impact op de begroting 2024.
- De effectieve vereffeningen in 2024 voor maatregelen die betrekking hebben op deze eerste 4 VKF-rondes betreffen onder meer:
 - o 5.057 keuro Subsidies groendaken, Subsidies lokale vergroeningen, Subsidies ontharding, Lokale klimaatprojecten.
 - o 9.814 keuro Maatregelen Internationale Klimaatfinanciering.
 - o 110 keuro Enerpedia 4.0 energieadvies landbouw.
- Voor de Vlaamse bijdrage Internationale Klimaatfinanciering gebeurden in 2024 de volgende vastleggingen: 13,062 miljoen euro projectsubsidie voor VIKAP-2024 en 2 miljoen euro voor een Unido-project in beheer bij DKBUZA; deze middelen hadden betrekking op de 8ste VKF-ronde (17 miljoen euro) die op 15 maart 2024 aan de Vlaamse Regering werd meegedeeld.

Daarbovenop werd voor de bijdrage aan Internationale Klimaatfinanciering 1,482 miljoen euro vastgelegd voor VIKAP-2024 op de IS-artikels QE0-1QHE4I1-IS (500 keuro), QE0-1QHB4I2-IS (482 keuro) en QE0-1QHE4IM-IS (500 keuro). Zie voor meer info de toelichting bij de respectieve begrotingsartikels hiervoor en hierna.

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (10.462 keuro VAK en 43.848 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IC-IS – VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel wordt bijgedragen aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel door VITO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	0	0	0	998	725

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2020 een 5de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,8 miljoen euro.

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro.

De Vlaamse Regering keurde op 5 mei 2023 een 7de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 112,958 miljoen euro.

Er werden in totaal voor 725 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (273 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IK-IS – ENERGIEFONDS

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel wordt bijgedragen aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid. Concreet worden de middelen op dit artikel door VEKA ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

Inhoudelijke toelichting:

In het kader van het renovatiekrediet met rentesubsidie werd er 20 miljoen euro VAK/VEK betoelaagd aan VEKA als cofinanciering vanuit het Vlaams Klimaatfonds via MB van 6 december 2023.

QE0-1QHB4IM-IS – EIGEN VERMOGEN INSTITUUT VOOR LANDBOUW- EN VISSERIJONDERZOEK (EV ILVO)

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel wordt bijgedragen aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door ILVO ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake intern klimaatbeleid.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	541	500	0	833	162

Inhoudelijke toelichting:

De Vlaamse Regering keurde op 17 december 2021 en op 25 februari 2022 een 6de klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 169,6 miljoen euro en 43,7 miljoen euro.

De Vlaamse Regering keurde op 15 maart 2024 een 8ste klimaatmaatregelpakket goed van respectievelijk 78,015 miljoen euro. Er werden hiervoor volgende vastleggingen uitgevoerd: 500 keuro voor Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering Projectsubsidie VIKAP-2024.

Er werden in totaal voor 162 keuro vereffeningen uitgevoerd gelijklopend aan de uitvoering van de lopende projecten die passen in de Vlaamse bijdrage Internationale klimaatfinanciering VIKAP (Vlaams Internationaal Klimaat Actie Programma).

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (41 keuro VAK en 671 keuro VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

QE0-1QHB4IY-IS – FONDS VOOR INNOVEREN EN ONDERNEMEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Dit artikel maakt deel uit van de uitgavenzijde van het Vlaams Klimaatfonds en via dit artikel draagt het departement bij aan de uitvoering van de strategische doelstellingen omtrent het uitvoeren en versterken van het korte termijn klimaatbeleid.

Concreet worden de middelen op dit artikel door Fonds voor Ondernemen en Innoveren ingezet ter uitvoering van de beslissingen van de Vlaamse Regering inzake indirecte "carbon leakage" (ICL).

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	0	2.846	0	0	2.846	0

Inhoudelijke toelichting:

Pro Memorie

Niet aangewende middelen 1e BA-JR (2.846 keuro VAK en VEK) zijn overgedragen naar 2025 aangezien dit artikel onderdeel vormt van een begrotingsfonds.

VI. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

De apparaatskredieten die onder programma QA ingezet worden voor de activiteiten binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat worden hier besproken.

TOTAAL APPARAATSKREDIETEN BBT ENERGIE EN KLIMAAT

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	0	0	15.743	15.743
BA-JR 2024	0	0	0	16.207	16.841
BU 2024	0	0	0	15.851	15.850

PROGRAMMA QA – QE0 – VLAAMS ENERGIE- EN KLIMAATAGENTSCHAP

(duizend euro)					
	AO	TO	LO	VAK	VEK
BA 2024	0	0	0	15.743	15.743
BA-JR 2024	0	0	0	16.207	16.841
BU 2024	0	0	0	15.851	15.850

Binnen de beleidsvelden Energie en Klimaat zijn er twee entiteiten actief met apparaatskredieten: in hoofdzaak het VEKA en in veel mindere mate het departement Omgeving. Ingevolge de uitbreiding van VEA tot VEKA werden vanaf 1 januari 2021 immers alle taken en bevoegdheden van het departement inzake energie en klimaat overdragen naar het VEKA, behalve deze rond klimaatadaptatie, internationaal klimaatbeleid, en digitale ondersteuning.

Enkel de apparaatskredieten van VEKA worden zodoende beschreven in bovenstaande tabel. Aangezien het departement Omgeving dus hoofdzakelijk actief is binnen andere beleidsvelden (Omgeving & Natuur en Dierenwelzijn) wordt er voor de bespreking van de achterliggende departementale begrotingsartikels QB0-1QAX2ZZ-LO en QB0-1QAX2ZZ-WT verwezen naar de BBT voor het beleidsveld Omgeving en Natuur.

- Ontvangstenartikelen

Niet van toepassing.

- Uitgavenartikelen

QE0-1QAB2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden personeelsuitgaven van het VEKA (IVA zonder rechtspersoonlijkheid) gefinancierd.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	14.882	15.346	15.010	14.882	15.340	14.860

Inhoudelijke toelichting:

Het VEKA werd opgericht vanaf 1 januari 2021. De missie van het VEKA is als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

"Het VEKA heeft als missie het voorbereiden, stimuleren, coördineren, uitvoeren, opvolgen en evalueren van beleidsinitiatieven op het vlak van energie en broeikasgasemissies die bijdragen aan de omslag naar een klimaatneutrale en duurzame samenleving in Vlaanderen, waarbij de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier worden ingezet en rekening wordt gehouden met de sociale en economische impact."

De hiervoor aan het VEKA toegekende taken inzake energie en klimaat zijn eveneens:

- vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.3);
- of zijn vastgelegd bij of krachtens decreet;
- of zijn door de Vlaamse Regering aan het agentschap toevertrouwd.

In de loop van 2024 werden enkele beperkte centraal georganiseerde herverdelingen - uit centrale provisies - doorgevoerd zoals voor indexeringen en het vijfsporenbeleid (464 keuro VAK en 458 keuro VEK). De benutting van alle beschikbare middelen was in 2024 zo goed als maximaal.

QE0-1QAB2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel:

Vanuit dit artikel worden apparaatskredieten van het VEKA gefinancierd. Betreft hier budget voor algemene werkingskosten, persoonsgebonden ICT-middelen en investeringen in het apparaat.

Begrotingsuitvoering:

(duizend euro)		
	VAK	VEK

	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024	BA 2024	BA-JR 2024	BU 2024
Uitgaven	861	861	841	861	1.411	990

Inhoudelijke toelichting:

In verhouding tot de grootte en het aantal taken van het agentschap betreft dit een zeer beperkt budget. De benutting van alle beschikbare VAK was in 2024 zo goed als maximaal.

Er werd 550 keuro VEK herverdeeld uit QE0-1QEB2KA-WT teneinde een aantal vastleggingen waarop vertraging is opgetreden te kunnen vereffenen in 2024.

VII. LIJST MET AFKORTINGEN

AGION	Agentschap voor infrastructuur in het Onderwijs
ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
AO	Algemene ontvangsten
BA	Begrotingsaanpassing
BBP	Bruto binnenlands product
BBT	Beleids- en begrotingstoelichting
BEN	Bijna-energieneutraal
BO	Begrotingsopmaak
CORSIA	Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation
EBO	Energiebeleidsovereenkomst
EMD	Electricity Market Design richtlijn (EU Richtlijn 2019/944 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit)
ENOVER	Energie-Overleg Staat-Gewesten
EPB	Energieprestatie en binnenklimaat
EPBD	Energy performance of buildings directive
EPC	Energieprestatiecertificaat
ESR	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
ESR	Effort Sharing Regulation
ETS	Emissions Trading System
EU	Europese Unie
FOCI	Fonds Culturele Infrastructuur
GO!	Gemeenschapsonderwijs
GWh	Gigawattuur
GwH	Grondwettelijk Hof
HFB	Agentschap Facilitair Bedrijf
ICL	Indirect carbon leakage
ICT	Informatie- en communicatietechnologie

ILVO	Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek
IRENA	International Renewable Energy Agency
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern verzelfstandigd agentschap
kgoe	Kilogram olie-equivalent
kV	Kilovolt
kW	Kilowatt
kWe	Kilowatt elektrisch vermogen
kWh	Kilowattuur
LO	Leningsopbrengsten
LS	Laagspanning (≤ 1 kV)
LULUCF	Land Use, Land-Use Change and Forestry
MS	Middenspanning (> 1 kV en ≤ 26 kV)
MW	Megawatt
MWe	Megawatt elektrisch vermogen
NACE	Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschap
NEKP	Nationaal Energie- en Klimaatplan
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PJ	Petajoule
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
PV	Fotovoltaïsch (EN: photovoltaic)
RED(II)	Renewable Energy Directive
REG	Rationeel energiegebruik
SDG	Sustainable Development Goals
TO	Toegewezen ontvangsten
TWh	Terrawattuur
VAK	Vastleggingskrediet
VEB	Vlaams Energiebedrijf

VEK	Vereffeningskrediet
VEKA	Vlaams Energie- en Klimaatagentschap
VEKP	Vlaams Energie- en Klimaatplan
VIF	Vlaams Infrastructuurfonds
VIPA	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VITO	Vlaams Instituut voor Technologisch Onderzoek
VKF	Vlaams Klimaatfonds
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds
VNR	Vlaamse Nutsregulator
VME	Vereniging van Mede-eigenaars
VREG	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt
WKK	Warmte-krachtkoppeling

BIJLAGE I: 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Een overzicht van de regelgevingsinitiatieven voor 2024, is hieronder opgenomen. Deze tabel bevat ook regelgevingsinitiatieven in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord en de beleidsnota Energie-Klimaat 2024-2029.

ISE Energie

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD/OD	Indicatieve timing	Korte omschrijving
Verzameldecreet VI	SD5 SD6	- 1ste principiële goedkeuring: 27 oktober 2023 - 2de principiële goedkeuring: 15 december 2023 - Definitieve goedkeuring: 12 april 2024 - Bekrachtiging en afkondiging: 17 mei 2024	Maatregelen m.b.t. netbeheer (veiligheid aardgasdistributienet, investeringsplannen van de netbeheerders, transparantie certificaten,...), decretaal kader ter omzetting van artikel 5 en 6 van de EED, rapportageverplichting waterstof, differentiatie maximumboete niet voldoen renovatieverplichting...
Decreet Vlaamse Nutsregulator	SD5	- 1ste principiële goedkeuring: 7 juli 2023 - 2de principiële goedkeuring: 1 december 2023 - Definitieve goedkeuring VR: 9 februari 2024	Kerntakendebat energieregulator, overdracht taken m.b.t. GSC en WKC aan VEKA

		- Bekrachtiging en afkondiging: 26 april 2024	
Verzamelbesluit X	SD3 SD5 SD7	- 1ste principiële goedkeuring: 20 oktober 2023 - 2de principiële goedkeuring: 19 januari 2024 - Derde principiële goedkeuring: 8 maart 2024 - Definitieve goedkeuring: 3 mei 2024	Verzamelbesluit X voorziet onder andere in het schrappen van de periodieke audit van centrale verwarmingstoestellen, het voorzien van een "droop regeling" als een vorm van gereserveerde technische flexibiliteit bij decentrale productie-installaties en het voorzien van de mogelijkheid om aan netbeheerders erfdienstbaarheden toe te kennen. Tot slot werden ook enkele wijzigingen aangebracht m.b.t. de PV-verplichting, de call groene warmte en de REG-premies Het verbod om de toevoer van elektriciteit en aardgas af te sluiten door de netbeheerder werd structureel verlengd
BVR Vlaamse Nutsregulator	SD8	- 1ste principiële goedkeuring: 26 april 2024 - Definitieve goedkeuring: 21 juni 2024	Aanpassing sectorale regelgeving (BVR's) omwille van omvorming VREG tot Vlaamse Nutsregulator. Via het BVR wordt eveneens de verplichting voor de opmaak van de sociale statistieken gefaseerd overgedragen van de regulator naar het VEKA.
Verlenging basistaken energiehuisen en VLAREL	SD1	- 1ste principiële goedkeuring: 20 december 2024 - Definitieve goedkeuring: 28 februari 2025	Uitbreiding doelgroepmaatregelen begeleiding bij het onderhoud en de verduurzaming van de verwarmingsinstallatie en begeleiding bij het plaatsen van zonnepanelen bij energiehuisen, aanpassing VLAREL erkenningsregeling airco-deskundigen

ISE Klimaat

Omschrijving initiatief	In uitvoering van SD	Indicatieve timing	
Decreet over het vervoer van CO2 via pijpleidingen in het Vlaams Gewest	SD2	- Definitieve goedkeuring VR: 19 januari 2024 - Bekrachtiging VR: 29 maart 2024	Het decreet introduceert een faciliterend kader voor het vervoer van koolstofdioxide ter ondersteuning van CCUS
BVR over het vervoer van CO2 via pijpleidingen in het Vlaams Gewest	SD2	- 1ste principiële goedkeuring: 19 december 2023 - 2de principiële goedkeuring: 26 maart 2024 - Definitieve goedkeuring: 4 juni 2024	Met het besluit wordt uitvoering gegeven aan een aantal belangrijke bepalingen van het decreet betreffende het vervoer van CO2 via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest van 29 maart 2024 (zie supra)
BVR uitvoering MRR ETS2	SD2	- 1ste principiële goedkeuring: 14 november 2024 - Definitieve goedkeuring: 20 december 2024	Het besluit voorziet in een juridisch kader binnen het Vlaamse Gewest voor de toepassing van de monitoring- en rapportageverplichtingen van gereguleerde entiteiten conform de vereisten van de uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066
Wijziging Samenwerkingsakkoord ETS Luchtvaart	SD2	- 1ste principiële goedkeuring: 11 december 2023 - Definitieve goedkeuring VR: 20 december 2024 - Bekrachtiging VR: 3 april 2025	Het samenwerkingsakkoord regelt de implementatie van het EU ETS en CORSIA

--	--	--	--

BIJLAGE 2 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Er zijn geen resoluties of moties aangenomen in 2024 die betrekking hebben op beleidsveld energie of klimaat.

BIJLAGE 3 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Er zijn geen aanbevelingen van het Rekenhof in 2024 die betrekking hebben op beleidsveld energie of klimaat.

BIJLAGE 4 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Op 21 november 2024 verwierp het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 140/2024 het beroep dat was ingesteld tegen artikelen 5, 6 en 7 van het decreet van 14 juli 2023 tot wijziging van het Energiedecreet, wat de activiteiten van de netbeheerders betreft, en tot opheffing van artikel 22 van het decreet van 2 april 2021 tot wijziging van het Energiedecreet tot gedeeltelijke omzetting van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

Op 4 juli 2024 verwierp het Grondwettelijk Hof bij arrest nr. 76/2024 het beroep dat was ingesteld tegen art. 26 van het decreet van 23 december 2022 tot wijziging van de wet van 28 december 1964 betreffende de bestrijding van de luchtverontreiniging, het Energiedecreet van 8 mei 2009, het decreet van 13 juli 2012 houdende bepalingen tot begeleiding van de tweede aanpassing van de begroting 2012 en het decreet van 17 december 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen

Er waren in 2024 arresten van het Hof van Justitie m.b.t. Vlaamse bevoegdheden op vlak van energie of klimaat.